

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

AHİLER
Kalkınma Ajansı
Geleceğe Yön Verir

Kapadokya Bölgesi'nde Glamping Turizminin Mevcut Durumu ve Potansiyel Gelişme Alanları

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

AHİLER
Kalkınma Ajansı
Geleceğe Yön Verir

Kapadokya Bölgesi'nde Glamping Turizminin Mevcut Durumu ve Potansiyel Gelişme Alanları

Ahiler Kalkınma Ajansı

Cevher Dudayev Mahallesi Vatan Caddesi
No:42/1 Merkez/Nevşehir

Tel : +90 384 214 36 66

Faks : +90 384 214 00 46

E-Posta : info@ahika.gov.tr

İnternet Sitesi : www.ahika.gov.tr

ISBN: 978-605-72032-0-5

Sayfa Sayısı: 92

Kapadokya Bölgesi'nde Glamping Turizminin Mevcut Durumu ve Potansiyel Gelişme Alanları

Yayın Sahibi

Ahiler Kalkınma Ajansı

Yayına Hazırlayanlar:

Levent AKKAYA

Uzman

Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi

Tasarım

Alinteri Reklam Yapım Yayın Danışmanlık

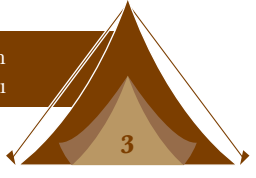
Gıda Temizlik San. Tic. Ltd. Şti

alinterireklam.com

Karataş Mah. Karataş Küme Evleri No: 148

Çankaya / Ankara

Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kullanılmadan önce hak sahibinden 52. maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekilde ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz. Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları Ahiler Kalkınma Ajansı'na aittir. Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan işbu çalışmadan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

1. GİRİŞ.....	10
---------------	----

2. TURİZM	14
2.1. Turizm Çeşitleri	16
2.1.1. Doğa İle İlişkisine Göre Turizm Türleri	16

3. GLAMPİNG TURİZMİ	18
3.1. Glamping Turizmindeki Farklı Konseptler	20
3.2. Dünya'da Glamping Turizmi.....	45
3.3. Türkiye'de Glamping Turizmi.....	47
3.4. Kapadokya Bölgesi'nde Turizm.....	49
3.4.1. Kapadokya Bölgesi'nde Glamping Turizmi	55

4. Sit Alanı.....	56
4.1. Sit Kavramı.....	58
4.2. Doğal Sit Alanı.....	58
4.3. Lüks Çadır Tesisler Nitelikler Yönetmeliği	61

5. Yöntem.....	64
5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	66
5.2. Araştırma Yöntemi	66
5.3. Bulgular.....	66

6. Kapadokya Bölgesi'nde Potansiyel Glamping Alanları ve Uygulanabilecek Konseptler.....	76
--	----

7. Tartışma ve Sonuç.....	82
---------------------------	----

Ş e k i l L i s t e s i

Ş ekil 1: Doğayla İlişisine Göre Turizm Türleri	16
Ş ekil 2: Doğal Sit Alanları.....	58

H a r i t a L i s t e s i

Harita 1: Kapadokya Alan Haritası.....	50
--	----

T a b l o L i s t e s i

Tablo 1: Kampçı ve Glampçı Özellikleri	45
Tablo 2: Ülkelerin “Glamping” Terimini Arama Sıklığı (2018-2022)	47
Tablo 3: Şehirlerin “Glamping” Terimini Arama Sıklığı (2018-2022).....	49
Tablo 4: Nevşehir İlindeki Belediye ve Bakanlık Belgeli Konaklama Tesislerinin Dağılımı	51
Tablo 5: Nevşehir İlini Ziyaret Eden Yerli-Yabancı Turist Sayısı (2016 - 2020)	52
Tablo 6: Nevşehir İli Turizm Göstergeleri	53
Tablo 7: Nevşehir İlini Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Ülkelere Göre Dağılımı (2015 - 2019).....	54
Tablo 8: Kapadokya Bölgesi’nde Glamping Turizmi SWOT Analizi	55

F o t o ğ r a f L i s t e s i

Fotoğraf 1: Ağaç Ev	21
Fotoğraf 2: Safari Çadırları.....	22
Fotoğraf 3: Dome (Kubbe) Çadırlar	23
Fotoğraf 4: Kapsül Ev (Eko-Kapsül).....	24
Fotoğraf 5: Karavanlar	25
Fotoğraf 6: İglo (Eskimo) Evler	26

Fotoğraf 7: Tren Vagonları (Cabooses).....	27
Fotoğraf 8: Yüzen Evler.....	28
Fotoğraf 9: A-Tipi Evler	29
Fotoğraf 10: Hobbit Evleri.....	30
Fotoğraf 11: Airstream.....	31
Fotoğraf 12: Ahır Ev	32
Fotoğraf 13: Kızılderili Çadırı	33
Fotoğraf 14: Balon Çadırlar.....	34
Fotoğraf 15: Çan Çadırlar	35
Fotoğraf 16: Kütük Evler	36
Fotoğraf 17: Mağara Evler	37
Fotoğraf 18: Moğol Çadırları (Yurt).....	38
Fotoğraf 19: Villalar.....	39
Fotoğraf 20: Doğa Köşkü.....	40
Fotoğraf 21: Özel Ada	41
Fotoğraf 22: Kulübe (Baraka)	42
Fotoğraf 23: Sahil Evleri.....	43
Fotoğraf 24: Tiny House.....	44
Fotoğraf 25: Tiny House.....	68
Fotoğraf 26: Tiny House.....	69
Fotoğraf 27: Tiny House ve Balon Uçuşları	70
Fotoğraf 28: Wish Cappadocia Tiny House Konsepti.....	72
Fotoğraf 29: Wish Cappadocia Tiny House Balon Uçuşları Seyri.....	73
Fotoğraf 30: Wish Cappadocia Oteli Tiny House Konsepti	74
Fotoğraf 31: Üzüm Bağları	78
Fotoğraf 32: Ahşap Fıçı Konseptli Glamping.....	79
Fotoğraf 33: Aksaray Bakı Gölü	80

k ı s a l t m a l a r

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AHİKA	Ahiler Kalkınma Ajansı
AİD	Asya İşbirliği Diyalogu
COVID-19	Koronavirüs Hastalığı
ÇED	Çevresel Etki Değerlendirmesi
DSİ	Devlet Su İşleri
MTA	Maden Tetkik Arama
NORDİK	Danimarka, Finlandiya, İsveç, İzlanda ve Norveç Ülkeleri
SWOT	Strengths Weaknesses Opportunities Threats (Güçlü-Zayıf Yanlar Fırsatlar-Tehditler)
TURSAB	Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
URL	Uniform Resource Locator
YER-SİS	Türkiye’de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması
Wi-Fi	Wireless Fidelity (Kablosuz Bağlantı Alanı)

Yönetici Özeti

Kapadokya Bölgesi, glamping turizminin yaygınlaşması açısından büyük bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. Özellikle Nevşehir ili, sıcak hava balon uçuşlarını izlemeye yönelik olarak çok sayıda turisti çekebilme gücüne sahiptir. Ancak bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediği ve ticarileşmesi anlamında çok fazla çabanın gösterilmediği görülmektedir. Bu turizm türünün kırsal alanda da uygulanabilme potansiyeli olması ve çok farklı konseptleri barındırması nedeniyle aynı zamanda kırsal kalkınmanın sağlanmasına da faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye’de glamping turizminin daha çok Trakya ve Ege Bölgesi’nde yaygınlaştığı ve kısmen Akdeniz Bölgesi’nde de uygulanma alanı bulduğu anlaşılmaktadır. Ancak glamping turizmi bu bölgelerde sadece yaz sezonunda rağbet görmekte ve yıl geneline yayılamamaktadır. Kapadokya Bölgesi ise bu sorunları bertaraf edecek ve yıl geneline yayılan sıcak hava balon uçuşları gibi sıra dışı unsurları barındıran bir yapıya sahiptir.

Sıcak hava balon uçuşlarının sabahın erken saatlerinde yapılıyor olması ağustos ayında dahi havanın oldukça soğuk olması nedeniyle konforundan ödün vermek istemeyen turist kitlesinin bu ihtiyacını gidermeye yönelik bir arayışı da gündeme getirmektedir. Kapadokya Bölgesi’nin özel durumu nedeniyle özellikle balon uçuşlarının görülebildiği yerlerin birinci derece doğal sit alanı içerisinde bulunması aynı zamanda bu ihtiyacı gidermeye yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde dikkatli davranılmasını da beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda, sıcak hava balon uçuşlarını sabahın erken saatlerinde herhangi bir ulaşım gerçekleştirmeden ve konforundan ödün vermeden izlemek isteyen turistlerin ihtiyacını karşılamak amacıyla bu raporda turizm sektöründeki yatırımcılara yol gösterici önerilerde bulunularak, yatırım fırsatlarının değerlendirilmesine yönelik tavsiyeler verilmiştir.

Raporun hazırlanmasında örnek olay incelemesi yöntemiyle glamping turizmine yönelik faaliyette bulunan iki işletme sahibiyle görüşme yapılmış ve Kapadokya Bölgesi’ndeki turizmin genel durumu hakkında çeşitli bilgiler verilmiştir. Ayrıca, glamping turizminin bölgedeki imalat sanayisini harekete geçirecek bir potansiyele sahip olduğu görülmüştür. Sıcak hava balon uçuşlarının yanı sıra Kapadokya Bölgesi’nde bağcılık faaliyetlerinin yaygın olması aynı zamanda kırsal alanda da bu turizm türünün çok farklı konseptlerde uygulanabileceğini göstermektedir.

1. Giriş

Covid-19 pandemisi tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de üretim yapısından tüketim alışkanlıklarına kadar hayatımızdaki birçok şeyi değiştirmiş hatta bazı sektörleri de dönüşüme zorlamıştır. Pandemi nedeniyle insan sağlığı öncelikli hale gelmiş ve birçok ülke sınırlarını diğer ülke vatandaşlarına kapatmış ve izolasyon uygulayarak vatandaşların sokağa çıkmasını yasaklamak gibi önleyici tedbirler almıştır. Dünyada en fazla turistin ziyaret ettiği ülkelerden biri olan Türkiye de bu önlemler neticesinde, çarpan etkisi sayesinde birçok alt sektörü harekete geçiren ve Türkiye'nin kronik ekonomik sorunlarından biri olan cari işlemler açığını dengeleyici özelliği olan turizm sektörü, olumsuz yönde etkilenmiştir. Turizm sektörü özelinde tüketici alışkanlıklarının değişmesiyle birlikte kamp/karavan turizmi dönüşüme uğrayarak glamping turizmi kapsamında daha fazla konfor ve izolasyon arayan turistler için alternatif bir turizm türü haline gelmiştir. Pandeminin bu alternatif turizm türünün yaygınlaşmasını hızlandırmasıyla birlikte birçok yerde glamping tesisleri oluşmaya başlamış ve böylece turizm sektörünün çeşitlenmesini sağlamıştır.

Dünyada özellikle kuzey ışıklarını izlemeye giden turistlere yönelik olarak tasarlanan glamping tesisleri, sıcak hava balon uçuşlarını seyretmeye gelen turist sayısının oldukça fazla olması nedeniyle Kapadokya Bölgesi için de oldukça yüksek bir potansiyel barındırmaktadır. Ancak, bölge özelindeki kısıtlardan biri sıcak hava balon uçuşlarının izlenebildiği alanın 1. derece doğal sit alanı içerisinde bulunması ve bu tesislerin kurulabilmesi için ilgili kurum olan Alan Başkanlığı'ndan izin alınması yönündeki zorunluluktur. 1. derece doğal sit alanı içerisinde inşaat yapılmasının yasak olması nedeniyle, glamping turizmi kapsamında üretimi dışarıda yapılarak sıcak hava balon uçuşlarının izlenebileceği yerlere konuşlandırılan, yüksek mobiliteye sahip tiny house konsepti yaygınlaşmaya başlamıştır. Sıcak hava balon uçuşlarının sabah erken saatlerde yapılması nedeniyle ağustos ayında bile hava oldukça soğuk olduğundan, konforundan ödün vermeden uçuşları izlemek isteyen turist kitlesine hizmet sunma potansiyeline rağmen bu glamping tesisleri doğal dokuya zarar verdiği için aynı zamanda eleştiri de almaktadır. Ayrıca, plakalı ve ruhsatlı olduğu için bir başka deyişle bina olarak geçmediği ve kapı numarası olmadığından dolayı yabancı turistlerin takip ettiği turizm pazarlama platformlarında şüpheli tesis olarak gözükmekte ve işletme sahiplerinin pazarlamayı kendilerinin yapması gerekliliğini de doğurmaktadır.

Bu çalışmada, öncelikle glamping turizminin ne olduğundan ve dünyada hangi konseptlerin uygulandığından bahsedilmiş ve daha sonra Nevşehir özelinde glamping turizmi kapsamında faaliyet gösteren işletmelerle örnek olay incelemesi yöntemiyle yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular aktarılmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde tiny house konseptinin sadece konaklama amacıyla değil aynı zamanda yöresel ürünlerin satışı amacıyla da kullanılabileceği ve turizm anlamında bölgeye çeşitlilik kazandıracağı anlaşılmıştır. Bununla birlikte, Kapadokya Bölgesi'nde üzüm yetiştiriciliğinin yaygın olması nedeniyle ahşap fiçılarda konaklama fikrinin kırsal turizmi harekete geçirecek potansiyele sahip olduğu ve böylece kırsal kalkınmanın sağlanması bakımından faydalı olabileceği belirtilmiştir.

Kızılırmak Nehri'nin özellikle Avanos ilçesi kısmında debinin yüksek olduğu bilinmekle beraber bazı yüzen ev projelerinin DSİ'den izin alamadığı ve dolayısıyla uygulamaya geçilemediği bilinmektedir. Dolayısıyla,

glamping turizmi kapsamında yüzen ev konseptini uygulama düşüncesinde olan yatırımcıların kuruluş yeri seçimi konusunda araştırmayı çok detaylı yapması gerektiği ve güvenlik, konaklama tesisinin suyla temas etmesi gibi nedenlerle kullanılacak malzemenin seçimi gibi unsurların titizlikle incelenmesi gerekmektedir.

Kapadokya Bölgesi'nde yapılan gözlemler, glamping konseptinin sadece konaklamayla sınırlı olmadığını, bubble tent gibi konseptlerin sadece fotoğraf çekme amacıyla uygulama imkânı bulduğunu göstermektedir. Benzer şekilde çeşitli yöresel ürünlerin satışı amacıyla da uygulama potansiyeli olan tiny house konsepti glamping turizmi kapsamında gelişme alanı olan bir türdür.

“Lüks Çadır Tesisleri Nitelikler Yönetmeliği” ile birlikte glamping tesislerinin Kültür ve Turizm Bakanlığından işletme izni alabilmesi gerekli çerçeve çizilmiş ve standartlar bu minvalde belirtilmiştir. Çalışmada, henüz yeni olan bu yönetmeliğin detaylarına da yer verilerek glamping tesisine yönelik yatırım yapmayı hedefleyen kişilere özet bilgiler sunulmuştur.

Çalışmanın birinci bölümünde genel olarak turizm ve turizm türlerinden bahsedilerek glamping turizmi kapsamında genel bilgiler aktarılmıştır. Sonraki bölümde dünyada glamping turizmi kapsamında uygulanan konseptler belirtilmiştir. Bir sonraki bölümde ise Kapadokya Bölgesi'nde önem arz eden sit alanı kavramı üzerinde durulmuş ve bu kapsamda ilgili mevzuata dair çeşitli bilgiler aktarılmıştır. Bir sonraki bölümde ise glamping turizmi kapsamında görüşme yapılan iki işletmeden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Son bölümde, elde edilen bulgular yatırımcılara yol göstermek ve Kapadokya Bölgesi özelinde glamping turizmine yönelik araştırma yapmak isteyenlere yol göstermek amacıyla özet şekilde aktarılmıştır.

2. Turizm

Turizme yönelik olarak 19. yüzyıldan bu yana birçok tanım yapılmış olmakla birlikte ilk tanımın Guyer-Feuler'e ait olduğu bilinmektedir (Öztürk ve Bayat, 2011). Bu tanıma göre ise turizm; doğanın insanlara mutluluk verdiği varsayımından hareketle dinlenme isteği, farklı yerleri tanıma merakı ve ulaşım olanaklarındaki kapasitenin gelişmesinin bir yansıması olarak toplulukların birbirlerini daha yakından tanımalarına imkân sağlayan günümüze has bir durumdur (Kozak ve ark., 2001). Keşfetme arzusu ve merakın yanında insanlardaki dinlenme ihtiyacında artış yaşanması da turizmin bir sektör olarak meydana gelmesinde ve ilerlemesinde etkili olan diğer unsurlardır (Solmaz, 2019, s. 880).

2.1. Turizm Çeşitleri

Literatürde turizm türleri benzerliklerine göre beş başlık altında kategorize edilmektedir. Küme analizi ile McKercher (2016) tarafından yapılan sınıflandırmaya göre turizm türleri; kişisel arayışlara göre, oluşumlarına göre, doğa, eğlence ve iş ile ilişkisine göre kategorize edilmektedir (Anadolu Üniversitesi, ty, s. 1).

2.1.1. Doğa İle İlişkisine Göre Turizm Türleri

Geleneksel deniz, kum ve güneş turizmine alternatif bir tür olarak türeyen doğa temelli turizm, kentin tanıtımı ve turist sayısının artırılmasında müspet katkıları olan bir turizm türüdür (Kurt Konakoğlu ve Kurdoğlu, 2020, s. 85, 90). Doğa temelli turizm; macera turizmi gibi doğal düzenlemeleri içeren, safari, vahşi yaşam, doğa ve deniz turizmi gibi özel alanlara odaklanan, doğal alanları koruma amacıyla geliştirilmiş turizm türüdür (Hall ve Boyd, 2005). Özel ilgi turizminin iki alt dalından biri olan doğa temelli turizm, özellikle kırsal alanlar için doğal kaynakların korunarak sosyo-ekonomik anlamda gelişme sağlayabilecek potansiyele sahip turizm çeşididir (Koroğlu ve ark., 2012, s. 134).

Şekil 1: Doğayla İlişkisine Göre Turizm Türleri

Kaynak: McKercher, 2016

Şekil 1'de turizm türlerinin doğayla ilişkisine göre sınıflandırılması yer almaktadır. Anadolu Üniversitesi Turizm Türleri ve Sınıflandırması başlığında yapılan tanıma göre kış turizmi; kış mevsiminde yapılan en önemli aktivitelerden biri olan kayak turizmi gibi alternatifleri içinde barındırırken, yaz turizmi; daha çok denizle ilgili olan tüplü dalış, tekne turu, uçurtma sörfü gibi alternatifleri içerisinde barındırmaktadır. Gidilen yere göre turizm türleri temel olarak dağ ve deniz turizmi olarak sınıflandırılmaktadır. Dağ turizmi; genel itibarıyla kırsal alanlardaki yürüyüş, tırmanma, kamp gibi aktiviteleri içerisinde barındırırken deniz turizmi; kruvaziyer ve yat turizmi gibi alternatifleri kapsayan, su sporları gibi çeşitli aktiviteleri içerisinde barındıran bir turizm türüdür. Av turizmi de doğayla ilişkili diğer bir turizm türü olup amatör balıkçılık, safari ve sürekli avlarını bünyesinde barındırmaktadır. Macera turizmi kara, hava ve su gibi farklı alanlarda yapılabilen ve içerisinde kaya tırmanışı, yamaç paraşütü, rafting gibi alternatifleri barındıran bir diğer turizm türüdür. Son olarak ekoturizm; egzotik, farklı flora ve fauna ortamlarını deneyimlemek üzere yapılan bir diğer turizm türüdür (Anadolu Üni., ty, s. 1-3).

Günümüzde doğanın korunması, enerjinin yenilenebilir biçimde üretilmesi gibi ahlaki hassasiyetlerin artmasıyla doğa temelli turizme rağbette de artış yaşanmış ve piknik, yürüyüş, tırmanış, dalış, yüzme gibi aktiviteleri de içinde barındıran bu turizme ilgi giderek artmıştır (Metin, 2019, s. 175). Glamping turizmi de özünde doğa temasını barındırdığından pazarlamada işletmelerin en fazla vurguladığı kısım doğa dostu işletme olmalarıdır (Önem, 2019).

3. Glamping Turizmi

Her ne kadar temeli kampçılığa dayansa da gösteriş ve konforundan taviz vermek istemeyen ve otelde konaklayan turist kitlesini cezbedecek potansiyele sahip olmasından dolayı glamping turizmi bir başka alternatif turizm türü olarak karşımıza çıkmaktadır (Vrtodusic Hrgovic ve ark., 2018, s. 622, 623). Aynı zamanda beş yıldızlı kampçılık olarak da adlandırılan glamping turizmi, İngilizce “glamorous” (gösterişli, göz alıcı) ve “camping” (kampçılık) kelimelerinin birleşmesinden meydana gelmektedir (Latza, 2011).

Kampçılık; kimileri için yaşadığı en sıra dışı açık hava etkinliklerinden biri iken kimileri için de onları hüsrana uğratan bir deneyimdir ve bu yüzden turizm sektörü kampçılığı daha eğlenceli, daha konforlu ve daha iyi tasarlanmış bir hale getirerek glamping fikrini gündeme getirmiştir (Whitney, 2011). Glamping turizminin kökenleri Afrika’ya safari yapmaya giden Avrupalı ve Amerikalı turistlerin açık havada manzarayı seyredebilmek adına büyük pencerelere sahip özel çadırlarda konaklamasına dayanmaktadır (Kabourakis, 2017).

2017 yılında glamping turizmi, dünyada en hızlı büyüyen turizm türü olurken Covid-19 pandemisi nedeniyle güvenli bir turizm türü arayanların birçoğunun ilk tercihi de kampçılık olmuştur (URL1, 2019).

3.1. Glamping Turizmindeki Farklı Konseptler

Glamping temel olarak üç kategori (Aksöz ve ark., 2020) altında sınıflandırılabilir. İlk olarak çadır kategorisinde safari, dome (kubbe), Kızılderili, balon, çan, Moğol çadırı (yurt) gibi türler bulunmaktadır. İkinci kategori olan kabin kategorisinde ise A-Tipi kabinler, tiny house, ahşap kulübeler, ağaç evler, iglo (Eskimo) evler, kütük evler (kır evi) yer almaktadır. Son olarak geriye kalan glamping türleri diğer kategorisi altında sınıflandırılabilir. Bu kategoride ise ilk iki kategoride yer almayan yüzen evler, kuleler, özel adalar, villalar, ahırlar gibi glamping konaklama tesisleri bulunmaktadır (Aksöz ve ark., 2020, s. 190). Doğa ve lüks gibi iki aykırı nosyonun bir araya gelmesiyle glamping turizmi ortaya çıkmış ve böylece ya/ya da anlayışı yerine hem/hem de anlayışı turistik anlamda konaklama tercihlerinin çeşitlenmesini de beraberinde getirmiştir (Ergüven ve ark., 2015, s. 259). Doğa temelli olması, yenilenebilir enerji kullanımını destekleyen ve yerel ürünlerin kullanımını teşvik etme özelliğinden dolayı bu turizm türü kırsal kalkınmanın sağlanmasına da yardımcı olmaktadır (Çelik ve ark., 2017, s. 1284).

Fotoğraf 1: Ağaç Ev

Ağaç Evler: Doğa temelli turizmin başlıca örneğini oluşturan ağaç evler, hem çocukluktan gelen nostaljik duyguları tetikleyen hem de vahşi doğayı gözlemleme ve dinleme gibi deneyimleri içinde barındıran bir yapıya sahiptir (Brochado, 2019). Glamping turizminin en önemli türlerinden biri olan ağaç ev pazarının 2020 yılında 186,3 milyon \$ olduğu ve 2021-2028 arasındaki dönemde %8,7 genişleyeceği tahmin edilmektedir (URL2).

Değer açısından bakılacak olursa 18-32 arasındaki yaş grubunun %40'lık payla pazara hâkim olduğu ve konaklayanların %20'sinin çocuksuz çiftlerden oluştuğu belirtilmektedir (URL2). Bununla birlikte, ağaç ev konseptinde kablosuz bağlantı alanı (Wi-Fi), özel banyo, mutfak, yoga, havuz, spa gibi hizmetlerin yanı sıra macera aktivitesi gibi unsurların sunulması kampçılıkta lüksü arayan turistler için daha fazla kapsam sunmaktadır (URL2).

Bu tesisler çocuklukta yaşanan nostaljik bağları yeniden uyandıran, doğayla bir olma hissini benzersiz bir deneyim sunarak yaşatan konaklamalardır (Brochado ve Pereira, 2017). Ağaç evler, farklı bir deneyim yaşatmasının beraberinde ormanın korunmasını ve doğayla iç içe yaşamayı önemseyen turistler için alternatif bir konaklama yeridir (Brochado, 2019).

Fotoğraf 2: Safari Çadırları

Safari Çadırları: İsmi ni lüks safarilerdeki kullanımına borçlu olan safari çadırları ahşap bir zemin üzerinde konuşlanabilen, içerisinde banyo, mutfak ve yatak barındıran bir yapıya sahiptir (Sommer, 2020, s. 12). Yapılan araştırmalar (Erkılıç ve Yıldırım, 2019) Türkiye’de glamping turizminin bu türünün Antalya, Burdur ve Muğla illerinde uygulandığını göstermektedir. Safari çadırlarını bu kadar lüks yapan şey istediğiniz gibi dekore edebileceğiniz kanvas (çadır bezi) duvarlı bir yapı olmasıdır (Berteteanu, 2020). Ayrıca safari çadırlar uygun maliyetli olduğundan ve turistlere heyecan verici farklı bir deneyim sunduğundan daha cazip bir konaklama tercihi olarak karşımıza çıkmaktadır (URL3).

Safari çadırlarında konaklamanın rahat ve konforlu bir biçimde yapılabilmesi için kullanılan çadır bezinin kalitesi çok önemlidir. Polyesterden yapılmış, sağlam ve dayanıklı, mikro gözenekli akrilik kaplama, su geçirmeyen, çevreyle uyumlu ve temizlemesi kolay olan KA46 çadır bezi aynı zamanda nemi emme ve yoğunlaşmanın başlamasını geciktirme özelliğine sahiptir (URL3). Dolayısıyla bölgenin iklim koşulları dikkate alınarak çadır bezinin seçilmesi bu çadırlarda konaklayan turistlerin konforunu artıracaktır.

Fotoğraf 3: Dome (Kubbe) Çadırlar

Dome (Kubbe) Çadırlar: Kavisli direk yapısıyla en fazla itibar gören türlerden biri olan kubbe çadırlar özellikle geniş aileler için ideal bir tasarımıdır (Berteteanu, 2020). Gecelik daha fazla getiri ve bir sezonda yatırımın geri dönüşünü sağlayabilen, herhangi bir yere kolaylıkla kurulabilen kubbe çadırlar geleneksel çadır kampından (120\$/2 kişi) ve bir glamping tesisinin ortalama fiyatından (290\$/2 kişi) daha fazla (550\$/2 kişi) gelir etmenizi sağlayan bir diğer glamping tesis çeşididir (URL1). Dış etmenlere karşı dayanıklı olmasının yanı sıra ekonomik, mobilitesi yüksek, montajının kolay ve hızlı olması jeodezik yapıya sahip bu çadırların tercih edilebilirliğini artırmaktadır (URL4).

Genellikle ahşap bir yapı üzerine inşa edilen kubbe çadırlar yarı açık küre şeklinde bir görünüme sahiptir (URL5). Hava koşullarına dayanıklı galvanizli çelik çerçeveye kaplı yapılar olan bu çadırlar gökyüzünü izleyebilmek için şeffaf bir tavana sahiptir (URL5). Kubbe çadırları ilginç yapan diğer bir husus onları kurmanın birçok yolunun olmasıdır (Shetty ve Alkonda, 2022). Bu çadırlar aynı zamanda resepsiyon, konferans, seminer salonu, restoran, yoga salonu olarak ve çeşitli etkinlikler için kullanılabilen 4-10 m arasında genişlikte olan konaklama seçeneklerinden biridir (Shetty ve Alkonda, 2022).

Fotoğraf 4: Kapsül Ev (Eko-Kapsül)

Kapsül Evler (Eko-Kapsüller): Diğer adı eko-kapsüller olan kapsül evler yerel, doğal ve tamamen geri dönüştürülebilir malzemeden üretilen, aynı zamanda ev rahatlığında rüzgâr ve yağmur gibi dış etmenlere karşı mükemmel koruma sağlayan şık yapılardır (URL6). Enerji etkin sistemler olan eko-kapsüller geri dönüştürülmüş malzemeden yapıldığı için aynı zamanda geleneksel formlara göre daha küçük ekolojik ayak izine sahip konaklamalardır (Perkins ve Twose, 2015).

Genellikle sabit yapılar olarak kurulan eko-kapsüller keresteden yapılan konaklama üniteleridir. Düz bir zemin üzerine kolaylıkla yerleştirilebilen bu yapılar dışarıdan gelen gürültüye karşı korumasız ve içerisinde yemek pişirilmesinden kaynaklı olarak ortaya çıkan duman ve kokuyu tahliye etme açısından yetersiz kalabilir. Basit bir üretim yapısına sahip olduğu için yerel imalatçılar tarafından kolaylıkla üretilen bu yapılar uygun fiyatla konaklama sağlamanın yanı sıra çevre dostu, pratik ve şık yapılardır (URL7). Genelde bacasız olan bu yapılar daha çok konaklamaya yönelik olarak tasarlanmış yemek pişirme gibi ortaya duman ve koku çıkaran unsurların dış mekânda yapılacağı varsayılmıştır.

Fotoğraf 5: Karavanlar

Karavanlar: Genellikle içi ahşapla döşenmiş ve doğayla uyumlaştırılmış karavanlar eğlenceli ve eklektik yani modern çağın en etkili tarzlarından biridir (URL6). Açık havada konaklama imkânı sunan karavanlar, yüksek mobiliteye sahip olması nedeniyle kolay bir şekilde hareket ettirilebilen ve manzara değişikliğine kolay uyum sağlayabilen konaklama unsurlarından bir diğeridir. Özellikle gökyüzünü izlemek isteyen turistler için panoramik cam tavanlı karavanlar daha cezbedici olmaktadır. Yapılan araştırmalar (Ardıç Yetiş, 2021) Kapadokya Bölgesi'ndeki turizm faaliyetlerinin kamp/karavan faaliyetleriyle başladığını göstermekte, bu durum ise mevcut işletmelerin günümüz beklentilerine uygun bir şekilde dönüştürülmelerinin faydalı olabileceğini akla getirmektedir.

Kaleler: Orta Çağ şatolarından masallardaki kalelere uzanan benzersiz yapısıyla bu konaklama tesisleri turistlere benzersiz bir glamping deneyimi sunmaktadır (URL6). Orta Çağ dönemine ait kaleler¹ günümüzde içinde çeşitli aktivitelerin yapıldığı, kale içerisinde çocukların şövalye kıyafetleri giyerek ailesiyle birlikte ya da diğer çocuklarla toplu olarak konaklayabileceği glamping tesislerine dönüştürülmüştür. Zaman zaman satranç turnuvası gibi etkinliklerin de düzenlendiği bu tesisler açık havada ve çok farklı bir konseptte konaklama imkânı sunmaktadır.

¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.merlinentertainments.biz/media/1220/merlin-analyst-event-cwoa-october-30-2014-1.pdf>

Fotoğraf 6: İglo (Eskimo) Evler

İglo (Eskimo) Evler: Katı kar bloklarından inşa edilen ve kubbe şeklinde olan iglolar; Grönland, Kanada ve ABD'nin Arktik Bölgeleri'nin yerel halkı olan Inuitler tarafından bina edilen yapılardır (URL6). Günümüzde ise glamping turizmi kapsamında kar blokları yerine modern yapıya uygun malzemelerden inşa edilen iglo tipi evler özellikle İskandinav ülkeleri ve Alaska gibi yerleşimlerde kuzey ışıklarını seyretmeye gelen turistler için panoramik cam tavanlı olarak tasarlanmış glamping yapıları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Farklı glamping deneyimi sunan konaklama seçeneklerinden bir diğeri olan iglolar geleneksel yapısından farklı olarak glamping turizmi kapsamında içerisinde banyo, mutfak, televizyon, duş, kahve makinesi gibi ünitelerin olduğu konaklama alternatifine dönüştürülmüştür (Boscoboinik ve Bourquard, 2012). İglo evlerin günümüzde glamping turizmi açısından genellikle şehir ışıklarının müdahil olmadığı bir alanda kuzey ışıklarını izlemek için gelen turistler için tasarlandığı görülmektedir. İskandinav ülkelerinde geniş bir biçimde turizmde uygulama alanı bulan bu konaklama alternatifi aynı zamanda Sibiry Kurtlarının eşlik ettiği kızak aktiviteleri ve kar motosikleti safarişi gibi etkinliklerle² birlikte uygulanmaktadır.

² Ayrıntılı bilgi için bkz. https://discoveryrussia.com/media/files/tour/pdf/6_days_Murmansk__Kirovsk.pdf

Fotoğraf 7: Tren Vagonları (Cabooses)

Tren Vagonları: Kullanılmayan tren vagonlarının konaklamaya uygun biçimde yenileştirilerek, içinin mobilyalarla zenginleştirildiği dışının ise alışılmadık bir şekilde tasarlandığı konaklama yerleridir (Göktaş ve Çetin, 2017; URL6). Glamping turizmi kapsamında sunulan en özel alternatiflerden biri olan tren vagonları kullanılmayan eski tren vagonlarının restore edilmesiyle turizmin bir parçası haline gelmişlerdir.

ABD'nin Georgia Eyaleti Clayton Kentinde bulunan Conestoga Vagon Kampında³ 1929 yılında üretilen bir tren vagonu, içindeki 4 ranzayla 8 kişiye konaklama imkânı sunabilen kapasiteye sahiptir (Williamson, 2021). Benzersiz bir seçenek olan tren vagonları konaklamanın yanı sıra özellikle düğün fotoğrafçılığı gibi ticari unsurları da canlandıracak potansiyele sahiptir. Bölgedeki turizm potansiyelinin yüksek oluşuyla yaygın bir ticari unsur haline gelen fotoğrafçılık da farklı glamping konaklama tesisleriyle çeşitlenecek ve turistlere sunulan envanter de genişleyecektir. Taşınması zor ve ağır yapılar olan tren vagonları konuşlandıkları yerde sabit kalacağından kuruluş yerinin titizlikle seçilmesi gereklidir.

³ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.vrbo.com/1114082>

Fotoğraf 8: Yüzen Evler

Yüzen Evler: Suyun üzerinde glamping deneyimi sıra dışı maceralardan bir olmakla birlikte aynı zamanda konaklayanlara sakinlik ve dinginlik sağlamaktadır (URL6). Göl, deniz, okyanus ve ırmakların bazı bölümlerinde uygulama imkânı olan yüzen evler su kıyısına inşa edilmiş bir platform üzerine konuşlanabileceği gibi suyun ortasında kumla doldurulmuş alanlarda da dışarıdan tamamen izole bir şekilde uygulama imkânına sahip konaklama alternatiflerinden bir diğeridir.

İklim değişikliği sebebiyle su seviyesinin yükselmesi gibi durumlarla karşı karşıya olunduğundan bu tür yapılar inşa edilirken titiz davranılması, zamanla meydana gelebilecek çevresel koşulların bir projeksiyon çerçevesinde etraflıca değerlendirilmesi sürdürülebilirliğin sağlanması ve güvenlik önlemlerinin alınması bakımından önem arz etmektedir. Glamping turizmi kapsamında sunulan en farklı deneyimlerden birini sunan yüzen evler bölgedeki turizm anlayışına çok farklı bir vizyon katacak benzersiz konaklamalardır. Suyun ortasında bulunan yapılar olarak dizayn edilmeleri halinde elektrik ve temiz su ihtiyacını da kendi kendine sağlayabilen yapılar şeklinde tasarlanmaları ve bu yapılara ulaşımın güvenli bir biçimde yapılması bu tesisler özelinde dikkat edilmesi gereken diğer unsurlardır.

Fotoğraf 9: A-Tipi Evler

A-Tipi Evler: Üçgen şeklinde çatısı olan ve uzaktan bakıldığında A harfine benzeyen ahşap yapılardır (Önem, 2019, s. 32). Genellikle yoğun kar yağışı olan ve bunun uzun süre kalıcı olduğu bölgelerde evin çatısında kar birikmesini önlemek amacıyla yapılan bu tür dik çatılı evler aynı zamanda hava sıcaklığının uygun olmadığı günlerde evin içindeki havanın daha fazla soğumasını önlemeye yardımcı olurlar. Şık tasarımı nedeniyle popüler olan A-Tipi evler, evin içerisinde bir giriş olmadan zeminle doğrudan bağlantı kuran bir tasarıma sahip olduğu için geniş ve konforlu bir alan sunumunu da beraberinde getirmektedir. Bu tarz evlerin temel avantajları aşağıda sıralanmıştır:

- Basit, minimalist tasarım,
- Güvenli ve güçlü bir yapı,
- Daha az malzeme gerektiren,
- Ebedi mimari tarza sahip,
- Ölçeklenebilir yapıya sahip,
- Uyarlanabilir ve çok yönlü,
- Klasik bir eve nazaran daha uygun maliyetli yapılardır (Englishman, 2021).

Fotoğraf 10: Hobbit Evleri

Hobbit Evleri: Eko-kapsüllerden biri olan hobbit evleri, günün her saati doğayı seyretmenize imkân tanıyan, fantezi tarzı ya da modern çizgiler taşıyan sabit çadırlardır (Menshikov ve ark., 2020, s. 43, 44). Modern fantezi edebiyatının kurucusu J.R.R. Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi* adlı üçlemesiyle insanların aşina olduğu doğayla uyumlu olarak yaşayan, dışa ve yeniliğe kapalı, dayanışmacı "*hobbit*" halkının (Eryılmaz, 2018) yaşadığı düşünülen evlerin tasvir edilmesiyle turizm sektöründe de yerini almış ve kısa sürede merak uyandıran konaklamalar haline gelmiştir.

Tren vagonları gibi ticari anlamda fotoğrafçılığı da daha kapsamlı hale getirecek potansiyele sahip olan hobbit evleri dışarıdan bakıldığında son derece ilkel duran ancak glamping anlayışına uygun olarak iç mekânı iyi bir biçimde donatılmış yapılardır. Hobbit halkı gibi yer altında yaşama düşüncesi Kapadokya Bölgesi'nde benzer şekilde yapılan mağara konaklamasına bir alternatif olabilir. Böylece en az mağara kadar ilkel bir yapıda olan ancak doğayla iç içe ve tüm ihtiyaçları karşılayabilecek nitelikte mekânsal donanımına sahip bu evlerde konaklamak turizmdeki çeşitliliği olabildiğince artıracaktır.

Fotoğraf 11: Airstream

Airstream: Bir karavan türü olan airstream dış tarafı alüminyumla kaplı, yuvarlak şekle sahip, geniş tipik Amerikan karavanlarıdır (Sommer, 2020). 1931 yılında Wally Byam'ın rüzgârda süzülen hafif römorklar tasarlama hayaliyle başlayan airstream⁴; yeni yerler keşfetmek, yeni dostluklar kurmak, uzak yerlere daha özgürce gidebilmek gibi yeni hayalleri de beraberinde getirmiştir (Wheeler, ty). Çok dayanıklı olan bu yapıların %70'i 1931 yılından beri hâlâ kullanılmakla birlikte gümüş rengi dış görünümü kadar aynı zamanda yeşil olan, büyük ölçüde geri dönüştürülebilir çelik, alüminyum ve tahta gibi materyallerden üretilen yeni çevre dostu olan ürünlerdir (Wheeler, ty).

Karavan gibi araçla çekilebilen ve yüksek mobiliteye sahip bu ürünler özellikle ABD'de yaygın bir şekilde kullanılmakta ve bir başka glamping türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Karavanlara nispeten daha hafif oluşu hem yakıt tasarrufu sağlamak isteyen hem de daha düşük çeki gücüne sahip araçlarla seyahatini gerçekleştirmek isteyen turistler için farklı bir alternatif sunmaktadır.

⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.airstream-europe.com/wp-content/uploads/2021/01/Airstream-brochure-2021-EN.pdf>

Fotoğraf 12: Ahır Ev

Ahır (Ambar) Evler: At, inek ve kümes hayvanları ile ekinlerin depolanması için tarımsal amaçlı inşa edilen ahırlar (ambarlar) günümüzde restore edilerek glamping deneyimi yaşamak isteyen turistler için konforlu ve lüks konaklamalara dönüştürülmüş yapılar haline gelmiştir (URL6). Özellikle at yetiştiriciliğinin fazla olduğu ve “*güzel atlar diyan*” olarak bilinen Kapadokya Bölgesi’nde doğayla iç içe yaşama fikrini hayata geçirmekle birlikte at bakımı, yetiştiriciliği, binicilik gibi aktiviteleri de beraberinde getirecek bu tarz glamping ünitelerinin bölgedeki kırsal turizme canlılık kazandıracağı ve turizmin geniş bir alana yayılmasına imkân sağlayacağı bir gerçektir.

Kırsal alandan büyük ölçüde uzak kalan ve doğayı tanıyamadan şehirde büyüyerek yetişkinliğe erişen çocukların çeşitli aktivitelerle birlikte bu alternatif turizm tesislerinde farklı bir deneyim yaşamaları aynı zamanda kırsal turizmin ve kırsal kalkınmanın da sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Bölgedeki vadi sayısının oldukça fazla oluşu trekking, yürüyüş, bisiklet gibi aktiviteleri bu vadilerde gerçekleştirmek isteyen turist kitlesinin de doğayla entegre olan bu konaklama seçeneklerine yönelmesini sağlayacaktır. YER-SİS (2020) verilerinden Nevşehir’de ahır, mandıra ve buğday/tohum eleme gibi birçok atıl tesis olduğu anlaşılmaktadır. Kırsal alandaki bu yapıların değerlendirilmesi hem kaynak verimliliği hem de kırsal turizm açısından fayda yaratacaktır.

Fotoğraf 13: Kızılderili Çadırı

Kızılderili Çadırları: Üçgen biçiminde dikilen ve yapının sabit durması için üstte birbirine bağlanan ahşap direkler deri parçasıyla, günümüzde ise çadır beziyle direklerin etrafına sarılır, dumanın tahliyesi için tepede bir delik ve küçük bir kapı girişi yapılır (URL6). Çadır kültürünün diğer bir ürünü olan Kızılderili çadırı konik bir yapıya sahip, direklerin yukarıda bir noktada toplanarak bağlanmasıyla oluşturulan, etrafındaki çadır bezinin bu direklere sarılması nedeniyle kurulup toplanması kolay olan bir çeşittir (Gezer, 2020). Bu çadırlarda iki katmanlı örtüyle yalıtım sağlanırken tepesinde bırakılan açıklıkla iç mekândaki hava akışı sağlanmış ve böylece değişik hava şartlarına göre kolayca düzenlenebilmesi amaçlanmıştır (Gezer, 2020). Bu çadırlarda sunulabilecek çeşitli aktiviteler ise şunlardır:

- Dağ bisiklet turları,
- Amatör balıkçılık,
- Kuş ve kelebek gözlemciliği,
- Yürüyüş,
- Safari turları,
- Yoga ve meditasyon (Özmen, 2021).

Fotoğraf 14: Balon Çadırlar

Balon Çadırlar: Bulundukları manzaraya uyumlu bir biçimde tasarlanmış olan balon çadırlar şeffaf yapısı sayesinde manzarayı seyretmenize olanak tanıyan glamping yapılarıdır (URL6). Konforundan taviz vermeden ve aynı zamanda manzaranın tadını çıkararak konaklamak isteyen turistler için tasarlanmış özel yapılar olan balon çadırlar, sıcak hava balonlarının uçuşunu seyretmek için de ilginç bir alternatif sunmaktadır. Genellikle sade bir şekilde tasarlanan balon çadırlar büyük bir yatak, komodin ve masa, ısıtma/soğutma ünitesi (klima) ile zenginleştirilmiş şeffaf çadırlardır (Webber, 2022). Ziyaretçilerin gökyüzünü izleyebilmeleri için teleskopla (Webber, 2022) da ek hizmet verilebilen balon çadırlar Kapadokya Bölgesi'nde sabah balon uçuşlarını akşam da gökyüzünde yıldızları izlemek isteyenler için farklı bir konaklama sunma potansiyeline sahiptir.

Gün batımını izlemeye gelen turistler için en sıra dışı manzaraya sahip yerlerden biri olan Kızıl Vadi Milli Parkı, Kapadokya Bölgesi'nde bulunan ve Mars'a benzeyen yapısıyla turistlerin ilgisini çeken yerlerden biridir (Yılmaz, 2020). Astrofest gibi etkinliklerle Kapadokya'da gökyüzü gözlemciliğinin de yaygınlaşması balon çadır uygulamalarının gelişme potansiyelini artıran, turizmde çeşitliliğin sağlanması ve turizm gelirlerini artırması gibi faydaları olan uygulamalardır. Gökyüzü gözlemciliğinin vadilerde, mobil balon çadırlarla ışık kirliliğinin düşük olduğu yerlerde günlük organizasyon şeklinde düzenlenmesi sıra dışı bir deneyim olan astro turizmin de bölgedeki uygulamalarını çeşitlendirecektir.

Fotoğraf 15: Çan Çadırlar

Çan (Koni) Çadırlar: Dünyadaki en popüler çadırlardan biri olan çan çadırlar yapı ve tasarımı basit, geniş bir iç mekâna sahip, etrafı çadır beziyle kaplı ve gergi halatlarıyla yere sabitlenen konaklamalardır (URL6). Diğer çadırlara nispeten daha geniş bir girişi bulunan ve etrafı çadır beziyle kaplı bu yapılar daha çok havalandırma ihtiyacının fazla olduğu sıcak iklime sahip yerleşimlerde kullanılmak üzere tasarlanmışlardır. Doğum günü kutlaması, evlilik teklifi ve bebek cinsiyet öğrenme partisi gibi organizasyonlar için çok fazla tercih edilen çan çadırlar doğayla entegre olmak isteyen ancak daha ferah bir alanda konaklamasını yapmak isteyen turist kitlesine hitap etmektedir.

Çadır giriş yeri dışında geriye kalan kısmı tamamen çadır beziyle kaplı olduğundan havalandırmanın sadece bu girişten sağlandığı bu çadırlar duman, koku gibi çeşitli unsurların tahliyesinin kolay sağlanamadığı yapılardır. Bu yüzden genellikle yaz aylarında ve gece ısınma ihtiyacının olmadığı yerleşimlerde tercih edilen çadır türüdür. Koni şeklinde olması daha ferah bir alanda konaklama yapma imkânı tanırken aynı zamanda yüksek tavanı sayesinde güneşten korunmak isteyen birçok kişinin aynı anda bir masa etrafında ayakta toplanmasına imkân tanımaktadır.

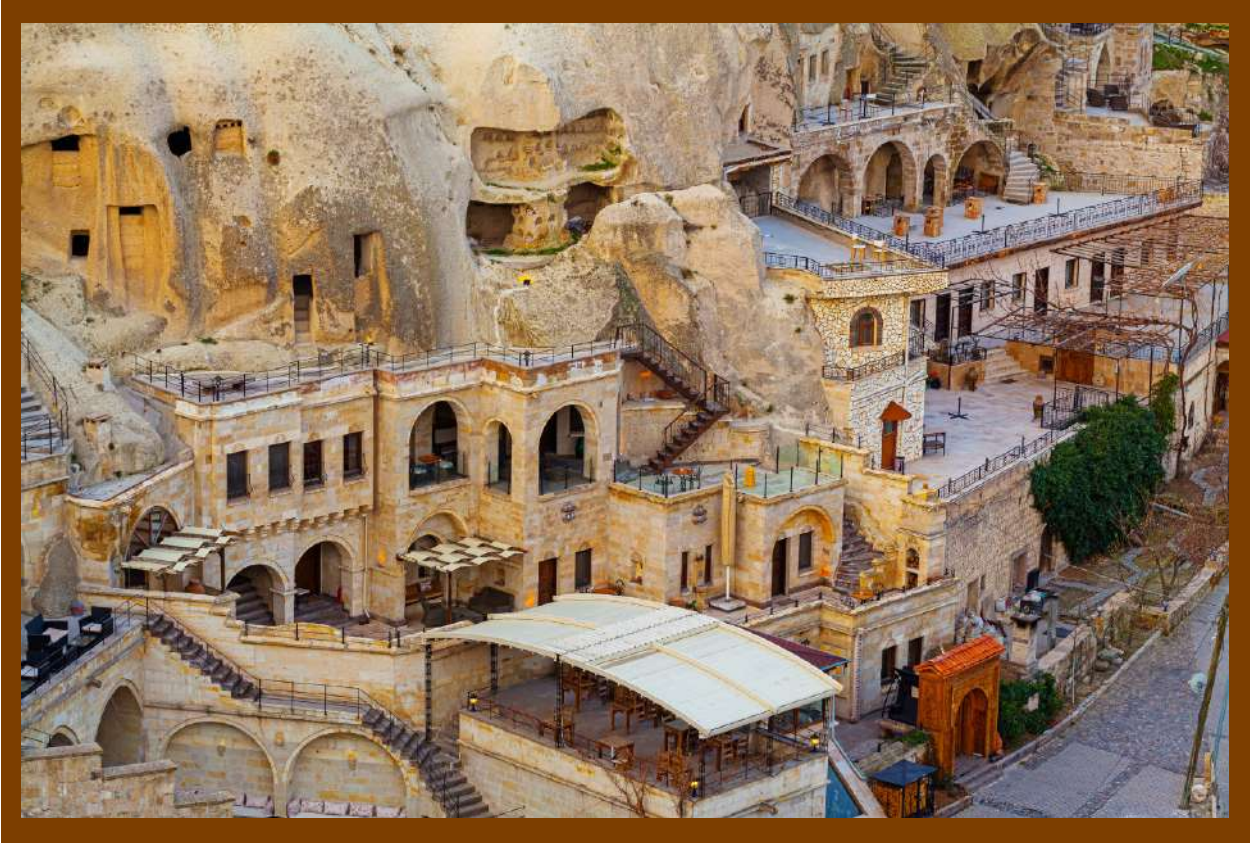
Fotoğraf 16: Kütük Evler

Kütük Evler: Bölünmüş ya da bütün kütüklerden yapılan, doğayla iç içe konaklama sağlayan kütük evler özellikle göl kenarında ve kış turizminin yaygın olduğu yerlerde tercih edilen yapılardır (URL6). Ormanlık alanlar için daha uygun olan kütük evler⁵ aynı zamanda tüm yıl boyunca kiralanabilme potansiyeline sahip olan konaklama alternatifleridir. Bacası sayesinde duman, koku tahliyesinin yapılabilirdiği yapılar olan kütük evler içerisinde ısınma ihtiyacını gidermek ve yemek pişirmek amacıyla ateş yakılmasına uygun olan yapılardır. Avcılık gibi sporlarla ilgilenen turistler için daha uygun konaklama ortamı sağlarlar.

Kuleler: Illinois Eyaleti'ndeki dönüştürülmüş tahıl siloları, Yunanistan'daki yel değirmenleri ve Abu Dabi'deki kale kuleler bu tür glamping konaklamasının bulunduğu yerlerdir (URL6). Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde turistlerin ilgisini çekebilecek anıtsal mimarlık örneklerinden yel değirmenleri⁶ mevcut olmakla birlikte bu tarihî yapılar ziyaretçilere farklı destinasyon seçeneği sunmaktadır.

⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.lochlomondtrossachs.org.uk/~folllt/files/Glamping-Guide-Introduction.pdf>

⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/restore-et-tirdigi-yel-degirmeniyle-cocukluk-anilarini-yad-ediyor/2635989>

Fotoğraf 17: Mağara Evler

Mağara Evler: Doğal yer altı yerleşimleri olan bu yapılar; yatak, masa ve aydınlatma gibi unsurlarla yeniden tasarlanan, glamping turizmi kapsamında benzersiz bir deneyim yaşamak isteyenlere farklı bir alternatif sunan konaklamalardır (URL6). Nevşehir'de yaygın bir şekilde faaliyette bulunan mağara oteller hem dışarıdan ilkel görüntüsüyle turistlerin ilgisini çekmekte, onlara farklı bir deneyim sunmakta hem de içindeki lüks mobilya ve hizmetlerle ziyaretçilerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilecek hizmet sunmaktadır. İlkel görüntüsünün aksine içerisinde sıcak yüzme havuzu, sauna, spa, masaj gibi birçok lüks ürün ve hizmeti sunma kapasitesi olan bu konaklamalar aynı zamanda sabah saatlerinde ziyaretçilerin kahvaltılarını yaparken sıcak hava balon uçuşlarını izleyebilmelerine de olanak sağlamaktadır.

Son zamanlarda glamping konseptinin gelişmesiyle Nevşehir'de bulunan mağara evlerde balon çadırların içinde kahvaltı hizmetiyle birlikte balon uçuşlarını izlemeye yönelik alternatifler geliştirildiği görülmektedir. Balon uçuşlarının sabahın erken saatlerinde yapılıyor olması, havanın soğuk olması nedeniyle tüketici isteklerini şekillendirmekte ve böylece mağara ev/otel işletmeleri bu ihtiyaca uygun yeni ürün ve hizmetler geliştirmektedir.

Fotoğraf 18: Moğol Çadırları (Yurt)

Moğol Çadırları (Yurt): Dairesel bir yapıda tasarlanan ve kökenleri Moğollara dayanan bu yapılar glamping turizmi kapsamında hem dağ hem de sahil yörelerinde geniş kullanım alanına sahip konaklamalardır (URL6).

Geleneksel Moğol çadırlarının en önemli özelliği içerisinde bir ailenin yaşamasına imkân tanıyacak bir yapıda tasarlanmış olması ve bu yapının bireylerin kullanımına özel olarak bölümlendirilebilmesidir (Enkhbaatar, 2013). MÖ 500'lere kadar uzanan Moğol çadırları (yurt) keçeyle kaplanmış, rüzgâra karşı daha dayanıklı hale gelmesi için zamanla daha kısa yapılmaya başlanmıştır (Enkhbaatar, 2013). Bu çadırlar dairesel olarak inşa edilmiş, kolayca kurulma ve sökülme özelliğine sahip ve bir insan boyu yüksekliğinde taşıyıcı ahşap kolonlarla desteklenen yapılardır (Enkhbaatar, 2013).

Aksaray'da Yörük çadırları diğer adıyla kıl çadırlar özellikle düğün organizasyonu, kafe/restoran gibi hizmet sunan yerler olarak kullanılmaktadır. Bu tür çadırların, içerisinde rahat bir şekilde konaklama yapılabilecek tesislere dönüştürülmesi, geleneksel şekli korunarak modern yapı malzemeleriyle yeniden tasarlanması glamping turizmi açısından farklı bir konsept oluşturacaktır.

Fotoğraf 19: Villalar

Villalar: Olağanüstü manzaraya sahip, çarpıcı görünümüyle romantik bir his uyandıran villalar lüks ve doğanın iç içe olduğu konaklamalardır (URL6). Covid-19 pandemisi nedeniyle insanlar otel gibi birçok kişinin aynı ortamda yemek yediği, havuz, sauna, spor salonu gibi ortak kullanım alanlarının çok fazla olduğu konaklama tesisleri yerine ailesi ve/veya arkadaş gruplarıyla daha kontrollü bir biçimde konaklama yapabilecekleri villa tipi evleri tercih etmeye başlamışlardır. Glamping turizmindeki farklı konseptlerden biri olan villalar, izole bir konaklama imkânı sunmasının yanında lüks bir yaşam tarzıyla da turistlerin ilgisini çeken yapılar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Otellere nazaran gecelik konaklama fiyatı daha yüksek olmakla birlikte sağlığın daha fazla önem kazandığı pandemi sürecinde birçok kişinin tercih ettiği tesisler olarak ön plana çıkmıştır. Günlük kiralanabilen bu konaklama tesisleri uluslararası platformlar sayesinde hem yerli hem de yabancı turistlere pazarlanabilme potansiyeline sahiptir. Bu tür platformlarda, kapı numarası olmayan tiny house, kubbe çadır ya da diğer çadır türleri “*şüpheli işletme*” kategorisinde yer aldığından villaların internet üzerinden pazarlanabilme potansiyeli nispeten daha yüksektir. Özellikle yabancı turistlerin bu platformlar aracılığıyla konaklama yaptıkları düşünülürse bu tesislerin yabancı turist çekme potansiyelinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Fotoğraf 20: Doğa Köşkü

Doğa Köşkleri: Vahşi doğayla iç içe lüks bir otel konforu sağlayan bu yapılar turistlere benzersiz bir deneyim sunan konaklamalardır (URL6).

Doğayla iç içe olmayı seven turistler için izole bir yaşam sunan doğa köşkleri genellikle ormanlık ve nehir, göl gibi su bulunan yerleşimlerde konuşlanmaktadır. Covid-19 pandemisi nedeniyle sağlık ön planda yer almış ve bu tarz tesisler otellere nispeten daha fazla aranır hale gelmiştir. İzole ve sakin bir konaklama sunmasının yanında lüks birçok hizmeti de sunma kapasitesi bulunan doğa köşkleri aynı zamanda çevreyle uyumlu yapılardır. Temiz enerji sağlayan, elektrik ve su gibi temel ihtiyaçları alternatif yakıtlardan üreterek kullanıma sunan bu yapıların aynı zamanda bulunduğu çevreye uygun bir biçimde dizayn edilmesi, geleneksel yapısının bozulmadan doğadaki malzemeler kullanılarak inşa edilmesi de önemlidir (Bulatoviç, 2017).

Birçok doğa köşkü; yürüyüş ve rehberlik gibi hizmetleri de kendisi sağlamakta, yörenin flora ve faunası, tarımsal faaliyetleri hakkında bilgi vermekte ve ziyaretçilerin vahşi yaşamı deneyimlemelerine imkân tanımaktadır (Behnamshirazi, 2018).

Fotoğraf 21: Özel Ada

Özel Adalar: Güzel manzara yanında mahremiyet de sunan özel adalar insanlarla iletişimi kesmek ve inzivaya çekilmek için uygun ortam sağlayan konaklamalardır (URL6).

Genellikle konaklama yapmak için rahatsız edilmeden izole bir şekilde yaşamak isteyen milyarderlerin ve ünlülerin tercih ettiği tesisler olan özel adalar deniz yoluyla ve hava yoluyla ulaşım sağlanabilen, içerisinde ihtiyaç duyulan her türlü lüks eşya ve hizmetin sunulduğu gelir düzeyi çok yüksek olan kişilere hitap eden konaklama yerleridir. Evlilik teklifi ya da özel günlerin kutlanması gibi günübirlik de tercih edilen bu konaklama türü sınırlı sayıda insanın yaşayabileceği bir deneyim sunmaktadır.

Genellikle tropik bölgelerde yaygın olan özel adalar aynı zamanda çok farklı yiyecek-içecek hizmeti sunarak gastronomi turizmine de katkıda bulunmaktadır. Tüplü dalış, tekne gezisi, yoga & spa gibi hizmetlerin de sunulduğu bu konaklama tesislerinde aynı zamanda günlük hayatta pek karşılaşılamayacağınız çeşitli hayvan türlerinin bulunduğu yabani hayatı da gözlemleme imkânı da bulunmaktadır.

Fotoğraf 22: Kulübe (Baraka)

Kulübe (Baraka): Saman, tahta, deri, taş, palmye yaprağı ve kar gibi çok farklı malzemelerden yapılabilen kulübeler bungalovlara benzemekle birlikte onlardan daha sağlam ve ilkel bir görüntüye sahip yapılardır (URL6).

Çevresiyle uyumlu bir biçimde tasarlanmış kulübeler bungalovlara nispeten daha şık bir görünüme sahiptir. İlkel görüntüsünün yanında isteğe göre içi lüks veya temel ihtiyaçların karşılanabileceği şekilde dizayn edilebilen kulübeler beton yapılardan sıkılan turistlerin farklı bir deneyim yaşamaları için fırsat sunmaktadır. Doğadaki malzemeler kullanılarak üretilen, ses yalıtımı yüksek olmayan ve daha çok sıcak iklim bölgelerinde turistlerin kullanımına sunulan kulübeler glamping turizmi kapsamında sunulan farklı konaklama konseptlerinden bir diğeridir.

Daha çok ormanlık alanlarda sunulan bir konaklama türü olduğundan dış mekân tasarımının da bulunduğu alandaki malzemelerle inşa edilmesi doğayla uyumlu ve şık bir görünüm kazanmasını sağlamaktadır. Bu tür yapılarda baca sistemi bulunmamasıyla birlikte kapı girişinin açık oluşu ve içinde geniş çapta birden fazla pencere olması havadar bir konaklama tesisi olmasını sağlamaktadır.

Fotoğraf 23: Sahil Evleri

Sahil Evleri: Dalga sesi ve kuş cıvıltısıyla uyanma fikri uçsuz bucaksız deniz manzarasıyla birleşince turistlere eşsiz bir glamping deneyimi yaşama fırsatı sunmaktadır (URL6). Daha çok Filipinler, Kamboçya ve Hindistan gibi ülkelerde⁷ yaygın olarak kullanılan konaklamalar olan sahil evleri uyandığınızda denize/ okyanusa girebilmenize imkân tanıyan yapılardır. Suya temas eden kısmı genellikle ahşap olan bu konaklama yerleri özellikle dalga sesine hasret kalan turistler için sıra dışı bir deneyim sunmaktadır. Şık tasarıma sahip sahil evleri genelde direkler üzerine yükseltilmiş ve kıyıda kullanılmaya hazır hale getirilmiş yapılardır. Bu sayede suyun üzerinde duran bir yapı haline getirilerek farklı bir ortam yaratılması sağlanmıştır.

Glamping turizmi kapsamında ziyaretçilere farklı bir deneyim sunan sahil evleri aynı zamanda turistlerin lüks ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak günümüzde farklı tasarıma sahip ve daha fazla hizmet içeriği sunan bir yapıya dönüşmüştür. Tüplü dalış, tekne turu, amatör balıkçılık, uçurtma sörfü (kiteboard) gibi aktiviteleri de beraberinde sunma potansiyeli yüksek bu konaklama türü betondan sıkılan turist kitlesine daha fazla hitap etmektedir.

⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. <https://glampinghub.com/rentalsearch/beach-houses/>

Fotoğraf 24: Tiny House

Tiny House: Doğa içinde olan ve aynı zamanda otel konforuna sahip mobil tiny house'lar turistlere farklı bir glamping deneyimi sunmaktadır (URL6). Plakalı olan ve araç ruhsatına sahip, mobilitesi yüksek bu konaklamalar aynı zamanda elektriğini güneş enerjisiyle sağlayabilen, temiz su üretecek şekilde tasarlanan yapılardır. Kapı numarasının olmaması bu tür tesislerin dünyada birçok kişi tarafından kullanılan pazarlama platformlarında “*şüpheli işletme*” kategorisinde sınıflandırılmasına yol açtığından bu tarz tesislerin pazarlamasını da kendisinin yapması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir.

Özellikle yabancı turistin hedef kitle olduğu işletmelerde bu konaklama tesisinin pazarlamasının yapılması daha meşakkatli ve maliyetli bir hâl almaktadır. Kapı numarası olmaması nedeniyle elektrik hizmetini de kendi sağlamak zorunda olan tiny house'lar bu ihtiyacını güneş enerjisi gibi yenilenebilir kaynaklardan sağlayarak aynı zamanda çevre dostu konaklama tesisi haline gelmişlerdir. Özellikle inşaat yapılmasının yasak olduğu sit alanı olan bölgelerde yasal şartları sağlamasından ötürü tercih edilen glamping tesisleri olmuşlardır. Ziyaretçilere lüks konaklama imkânı sunan bu tesisler uyanır uyanmaz ulaşım sağlamadan ve konforundan ödün vermeden sıcak hava balonlarının uçuşunu izlemek isteyen ziyaretçilere benzersiz bir deneyim sunmaktadır. Kapadokya Bölgesi'nin sit alanı içerisinde bulunması inşaat gerektirmeyen bu tarz konaklamaların da yaygınlaşmasına neden olmaktadır.

3.2. Dünya'da Glamping Turizmi

Vrtodusic Hrgovic ve ark. (2018) çalışmalarında glamping yapan turistlerin özelliklerine yönelik tespitte bulunmuşlardır. Buna göre glamping yani “lüks kampçılık” aşağıdaki özelliklere sahiptir:

- Daha genç ve iyi eğitilmiş, yüksek gelire sahip düzenli bir işte çalışan kişilerin tercih etmesi,
- Yaş ve milliyet gibi unsurlardan etkilenen bir turizm türü olması,
- Yaş grubu ve milliyeti ne olursa olsun kişinin ailesiyle birlikte seyahat etmesi en sık yapılan seyahat türlerinden biridir,
- Daha önce gittikleri ülkelerde yeni yerleri keşfetme arzusu yüksek olan turistler,
- Kamp alanını ilk kez tercih eden turistlerin daha çok gençlerden oluşması,
- Glamping turizmini deneyimleyen turistlerin bu turizm türünü çok yüksek puanla değerlendirmesi (Vrtodusic Hrgovic ve ark., 2018).

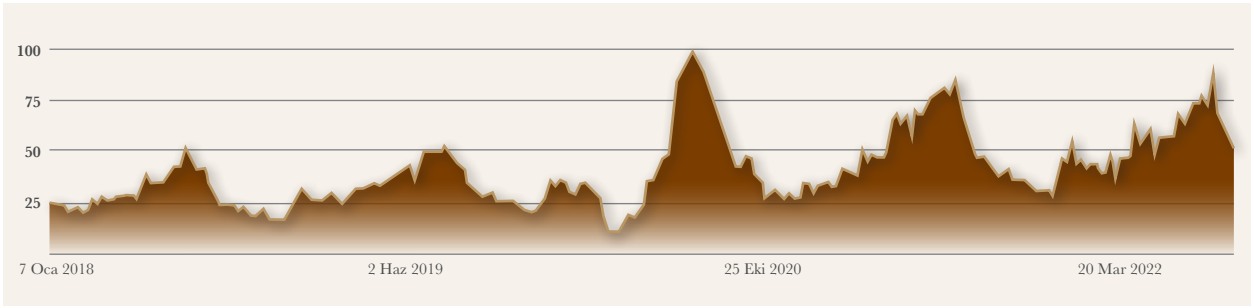
Tablo 1: Kampçı ve Glampçı Özellikleri

Sıra	Kampçı	Glampçı
1	Sosyal iletişim	Doğaya yakın olmak
2	Özgürlük	Özel konum
3	Doğayla yeniden temas	Konfor
4	Macera	Olağandışı lokasyon
5	Stres azaltma	Yüksek standart ve hizmet
6		Güzel ortam
7		Heyecan verici aktiviteler
8		Çevre dostu
9		Mahremiyet

Kaynak: Sommer, 2020

Kamp ve glamping turizmi her ne kadar aynı temele dayanan turizm türleri olsa da aralarında birtakım benzeşmezlik bulunmaktadır. Glampingi tercih eden turistlerin kampçılara nispeten mahremiyet, yüksek kalitede hizmet ve özel konum gibi unsurları da dikkate aldıkları bilinmektedir. Glamping turizminin yaygınlaştığı ve başarılı bir şekilde uygulamalarının olduğu yerlerin de özel konuma sahip yerler olduğu bilinmektedir. Örneğin, Ürdün Ram Vadisi, Mars'a benzeyen toprak yapısı nedeniyle cam iglo tarzı glamping evlerinin konuşlandığı ve bu turizm türünün başarılı bir şekilde uygulandığı yerlerden biridir.

Bununla birlikte özellikle Nordik ülkelerinde kuzey ışıklarının izlenmesine yönelik cam iglo tarzı glamping evlerinin de benzer amaçla kurulduğu ve turistleri cezbediği bilinmektedir. Benzer şekilde Kapadokya Bölgesi gerek doğa güzelliği gerekse peri bacaları gibi oluşumlar nedeniyle kendine özgü sıra dışı lokasyona sahip bölgelerden biridir. Yine balon turizmi de bu doğal ve kültürel miras üzerine eklenmiş alternatif turizm örneklerinden biridir. Nordik ülkelerinde kuzey ışıklarını izlemek üzere bu ülkelere giden turistler gibi Nevşehir’e de sıcak hava balon uçuşlarını izlemeye giden yoğun bir turist kitlesinin varlığı bu potansiyelin değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Balon turizminin sabahın erken saatlerinde yapılması da havanın soğuk olması gibi dezavantajları bünyesinde barındırmaktadır. Bu sebeple konforundan ödün vermek istemeyen turist kitlesini bu alternatif turizm türüne yönlendirmek, aynı zamanda bu alandaki işletmelerin çeşitliliğini sağlamak, bölgeyi ziyaret eden turist sayısına orantılı bir şekilde turizm sektöründeki getiriye de artırmak için önemli bir fırsat sunmaktadır.

Grafik 1: Dünya Genelinde “Glamping” Terimi Aranma Sıklığı (2018-2022)

Kaynak: trends.google.com

Grafik 1’de 2018-2022 yılları arasında “glamping” teriminin dünya genelinde aranma sıklığına ilişkin veriler gösterilmektedir. Glamping teriminin aranma sıklığının özellikle her yılın temmuz ayında zirve yaptığı görülmekle birlikte, yaklaşık 5 yıllık dönemde Temmuz 2020’de zirve yaptığı grafikten anlaşılmaktadır.

Tablo 2: Ülkelerin “Glamping” Terimini Arama Sıklığı (2018-2022)

	Ülke	Aranma Sıklığı
1	Slovenya	100
2	İrlanda	79
3	Birleşik Krallık	56
4	Kolombiya	51
5	Yeni Zelanda	46
6	Portekiz	31
7	Avustralya	27
8	Hollanda	24
9	Belçika	21
10	Danimarka	20

Kaynak: trends.google.com

Tablo 2’de glamping terimini 2018-2022 yılları arasında en fazla aratan 10 ülkenin arama sıklığına ilişkin veriler gösterilmektedir. Buna göre glamping terimini en fazla aratan ülkelerin başında Slovenya gelmekle birlikte onu sırasıyla İrlanda ve Birleşik Krallığın izlediği görülmektedir. Nevşehir ilini en fazla ziyaret eden ülkelerin sıralamasına (2019) bakıldığında bu ülkelerin dünya genelinde glamping terimini aratan ülkelerle uyuşmadığı yani Nevşehir ilini ziyaret eden turistlerin glamping turizmine yönelik eğiliminin daha düşük olduğu görülmektedir.

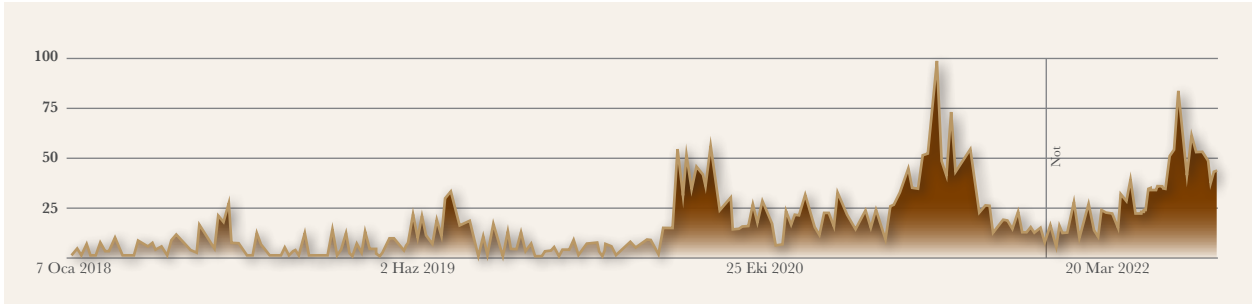
3.3. Türkiye’de Glamping Turizmi

Türkiye’de glamping turizminin yoğun olarak yapıldığı ve en çok tercih edilen işletmeler incelendiğinde bunların daha çok Ege Bölgesi’nde yer aldığı, Akdeniz, Marmara ve Trakya Bölgesi’nde de çeşitli işletmelerin faaliyet gösterdiği görülmektedir. Kapadokya Bölgesi’nde ise glamping turizmine yönelik işletmelerin bulunduğu ancak buradaki sıra dışı lokasyon potansiyelinin yeterince değerlendirilmediği anlaşılmaktadır.

Göktaş ve ark. (2017) Türkiye’de glamping turizminin mevcut durum analizini ve buna yönelik potansiyelin belirlenmesini sağlamak amacıyla örnek olay incelemesi yöntemiyle bir çalışma yapmışlardır. Yaptıkları çalışmada Türkiye’deki glamping potansiyelinin yeterince değerlendirilmediği, işletmelerin belirli bölgelerle ve sayıyla sınırlı kaldığı gibi olumsuz durumların yanı sıra beş yıldızlı bir otele göre yatırım maliyetinin düşük olması, yüksek kâr marjı nedeniyle yatırımın geri dönüş süresinin kısa olması ve doluluk oranlarının otellere göre daha yüksek oluşu gibi çeşitli olumlu özellikleri bünyesinde barındırdığı tespitinde bulunmuşlardır.

Bununla birlikte söz konusu çalışmada, işletmenin daha ilk yılında yapmış olduğu harcamaların tamamını karşıladığı ve kano, trekking, yoga, tekne ve şelale turu gibi aktivitelerle diğer turizm tesislerinden ayrıldığı belirtilmiştir. Ayrıca, otellerde evcil hayvanların kabul edilmemesi gibi sorunların ortadan kalktığı ve bu turizm türünü daha cazip hale getirdiği belirtilmiştir. Çalışmada, glamping turizminin bir dezavantajı olarak kışın doluluk oranının çok düştüğü belirtilmiş olmakla birlikte Kapadokya Bölgesi'nde balon turizminin yılın tümüne yayılmış olması nedeniyle bu sorunun da bölgenin dinamikleri tarafından bertaraf edileceği anlaşılmakta ve diğer bölgelere nispeten kârlılık ve doluluk oranı daha yüksek olan bu tesislerin kurularak turizm sektöründe farklılık yaratacağı tahmin edilmektedir.

Düzgün (2021) çalışmasında örnek olay incelemesi yöntemiyle Covid-19 pandemisiyle birlikte turistlerin bireysel hareket etmelerine imkân tanıyan glamping turizmine yönelik taleplerinin arttığı tespitinde bulunmuştur. Ege ve Akdeniz Bölgesi'nin aksine, denizden uzak bir lokasyonda faaliyet gösteren işletmenin yılın tamamına yayılı olarak tercih edildiği belirtilmiştir. %80'in üzerinde doluluk oranına sahip işletmenin kira ödemesine rağmen %60'ın üzerinde kârlılığa sahip olduğu ifade edilmiştir.

Grafik 2: Türkiye’de “Glamping” Terimi Aranma Sıklığı (2018-2022)

Kaynak: trends.google.com

Grafik 2’de 2018-2022 yılları arasında Türkiye’de glamping teriminin aranma sıklığına ilişkin veriler gösterilmektedir. Türkiye’de 2018-2022 yılları arasındaki yaklaşık 5 yıllık dönemde glamping teriminin Temmuz 2021’de zirveye ulaştığı ve Haziran 2020’den itibaren glamping turizmine yönelik farkındalığın artmaya başladığı görülmektedir.

Tablo 3: Şehirlerin “Glamping” Terimini Arama Sıklığı (2018-2022)

	Şehir	Aranma Sıklığı
1	Kırklareli	100
2	Çanakkale	100
3	Muğla	98
4	Balıkesir	59
5	İzmir	57
6	Antalya	45
7	İstanbul	43
8	Tekirdağ	39
9	Aydın	37
10	Bursa	37

Kaynak: trends.google.com

Tablo 3'te Türkiye'deki şehirlerin 2018-2022 yılları arasında glamping terimini arama sıklığına ilişkin veriler gösterilmektedir. Buna göre glamping turizmine yönelik farkındalığın özellikle Trakya ve Ege Bölgesi'nde bulunan illerde olduğu görülmektedir. Nevşehir'de glamping turizmine yönelik bir farkındalığın henüz oluşmadığı ancak glamping tesislerinin artmasıyla birlikte yıl geneline yayılan bir alternatif turizmin turistler tarafından ilgi göreceği beklenmektedir.

Glamping turizmine yönelik olarak yapılan bir araştırmada (Olca ve Turhan, 2017) Türkiye'deki glamping tesislerini ziyaret eden turistlerin dağılımına bakıldığında Türk, İngiliz, Alman, Rus, Fransız, Hollandalı, Avusturyalı ve Amerikalı turistlerin olduğu görülmektedir. Nevşehir ilini ziyaret eden turistlerin ülkelere göre dağılımına bakıldığında bu ülkelerden yalnızca Amerikalı turistlerin glamping tesislerini en fazla ziyaret eden turist kitlesiyle uyduğu görülmektedir. Mevcut verilerden Nevşehir ilini en fazla ziyaret eden Çin, Tayvan ve Güney Koreli turistlerin glamping turizmine yönelik algılarının düşük olduğu anlaşılmaktadır.

3.4. Kapadokya Bölgesi'nde Turizm

Kapadokya Bölgesi coğrafi konumu itibarıyla Aksaray, Kayseri, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illeri arasında kalan bölgeyi içermesine rağmen turizm faaliyetlerinin büyük bir kısmının Nevşehir ilinde gerçekleştiği bilinmektedir (AHİKA, 2019). Doğa, tarih ve kültür olmak üzere üç farklı özelliği barındıran Nevşehir ili Aksaray, Kırşehir, Kayseri ve Niğde illerinin arasında ve Kapadokya Bölgesi'nin merkezinde yer almaktadır (AHİKA, 2019). Çekirdek Kapadokya olarak da adlandırılan Nevşehir ilinde turizm oldukça çeşitli ve gelişme potansiyeli olan bir sektördür.

Kapadokya Alan Başkanlığı'nın ilk planı olan ve 2021-2025 dönemini kapsayan stratejik planda, Kapadokya'nın turizm potansiyeli yüksek bir bölge olduğu belirtilmiş ve bu çerçevede 2021-2025 dönemi için 4 amaç ve 13 hedef belirlenmiştir. Belirlenen amaçlar şöyledir:

“Kapadokya Alan sınırları içerisindeki yer altı ve yer üstü kültürel ve doğal değerleri korumak ve dengeli kullanımını sağlamak,

Kültürel, çevresel ve doğal değerler öncelikli olmak üzere Kapadokya Alanının geliştirilmesine yönelik yapılacak yatırımlar ile uygulanacak projeler arasında bütünlük sağlayarak alanın değerini artırmak,

Kapadokya Alanının dünya turizm gelirlerindeki payını artırmak,

Kurumsal yapıyı güçlendirmek ve etkin hale getirmek” (Kapadokya Alan Başkanlığı, 2021).

17 Kasım 2021 tarihinde Asya İşbirliği Diyaloğu (AİD) Dışişleri Bakanları toplantısında 1 Ocak 2022 itibarıyla Nevşehir ilinin AİD Asya Turizm Başkenti ilan edilmesine karar verilmiştir. Kapadokya Bölgesi'nde peribacaları gibi turistik çekiciliklerin en yoğun olduğu, konaklama tesisi ve yatak kapasitesinin en fazla olduğu ve dolayısıyla Kapadokya Bölgesi'ni temsil etme gücü en yüksek olan ilin Nevşehir olduğu anlaşılmaktadır (Erol, 2020, s. 1415, 1416).

Tablo 4: Nevşehir İlindeki Belediye ve Bakanlık Belgeli Konaklama Tesislerinin Dağılımı

Bölge	Belediye Belgeli		Bakanlık Belgeli		Toplam Oda Sayısı	Toplam Yatak Sayısı
	Oda Sayısı	Yatak Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı		
Merkez	486	977	529	1.058	1.015	2.035
Avanos	1.541	3.151	936	1.874	2.477	5.025
Derinkuyu	35	66	-	-	35	66
Göreme	2.191	4.364	444	901	2.635	5.265
Gülşehir	85	170	-	-	85	170
Hacıbektaş	204	619	-	-	204	619
Kaymaklı	-	-	272	544	272	544
Kozaklı	1.272	3.591	507	1.490	1.779	5.081
Mustafapaşa	482	1.070	169	355	651	1.425
Ortahisar	571	1.187	505	1.012	1.076	1.581
Uçhisar	501	983	568	1.155	1.069	2.138
Ürgüp	1.411	2.841	1.651	3.375	3.062	6.216
Toplam	8.779	19.019	5.581	11.764	14.360	30.783

Kaynak: Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2021

Tablo 3'te Nevşehir ilinde faaliyet gösteren belediye ve bakanlık belgeli oteller Ağustos 2021 yılı verileriyle gösterilmektedir. Buna göre Nevşehir ilinde toplamda 14.360 oda ve 30.783 yatak kapasitesine sahip turizm tesisi bulunmaktadır. Tablodaki verilerde turizm yatırım belgeli tesislere ilişkin oda ve yatak sayısı da dahil edildiği için Tablo 6 ile arasında farklılık bulunmaktadır.

Tablo 5: Nevşehir İlini Ziyaret Eden Yerli-Yabancı Turist Sayısı (2016 - 2020)

		2015	2016	2017	2018	2019
Yerli Turist	Sayı	787.835	687.992	969.886	903.847	836.745
	Oran (%)	55	72	70	51	41
Yabancı Turist	Sayı	656.888	267.074	422.847	872.336	1.214.805
	Oran (%)	45	28	30	49	59

Kaynak: KTB

Tablo 5'te 2016-2020 yılları arasında Nevşehir'e gelen yerli ve yabancı turist sayılarıyla oranlarına ilişkin veriler yer almaktadır. Bu doğrultuda yerli ve yabancı turist sayılarının söz konusu dönemde istikrarsız bir yapı sergilediği söylenebilir. 2016 yılında her iki turist profilinde sayıca azalış görülmekle birlikte yerli turist sayısının 2018 ve 2019 yıllarında da düştüğü buna karşın yabancı turist sayısının 2016 yılından itibaren sürekli arttığı görülmektedir.

Tablo 6: Nevşehir İli Turizm Göstergeleri

İşletme Türü	Turizm İstatistikleri	Sayı
Belediye İşletme Belgeli	Turistik Tesis Sayısı	322
	Tesis Oda Kapasitesi	5.803
	Tesis Yatak Kapasitesi	13.688
	Tesise Geliş Sayısı	704.777
	Geceleme Sayısı	1.524.539
	Doluluk Oranı (%)	32,15
	Ortalama Kalış Süresi	2,16
Turizm İşletme Belgeli	Turistik Tesis Sayısı	124
	Tesis Oda Kapasitesi	6.038
	Tesis Yatak Kapasitesi	12.682
	Tesise Geliş Sayısı	537.094
	Geceleme Sayısı	1.054.902
	Doluluk Oranı (%)	26,33
	Ortalama Kalış Süresi	1,96
Turizm Yatırım Belgeli	Turistik Tesis Sayısı	17
Çevreye Duyarlı İşletme Belgeli (Yeşil Yıldızlı)	Turistik Tesis Sayısı	3
	Yatak Kapasitesi	636
Müze ve Ören Yeri	Ziyaretçi Sayısı	2.285.895
TÜRSAB Onaylı Seyahat Acentesi	Sayısı	255
5 Yıldızlı Otel	Sayısı	6
Gelen Turist Sayısı*	Yabancı	1.214.805
	Yerli	836.745

Kaynak: TÜİK, KTB (2021) *2020 yılı verisidir

Tablo 6'da Nevşehir ilindeki çeşitli turizm göstergelerine yer verilmiştir. 2020 yılı verileriyle Nevşehir'e gelen turistlerin %59'unun yabancı %41'inin ise yerli olduğu görülmektedir. Belediye işletme belgeli konaklama yerlerinde doluluk oranı %32,15 iken turizm işletme belgeli konaklamalarda doluluk oranının %26,33 olduğu görülmektedir. Benzer şekilde belediye işletme belgeli konaklama tesislerinde ortalama kalış süresinin (2,16 gün) turizm işletme belgeli konaklama tesislerine göre (1,96 gün) daha yüksek olduğu görülmektedir. Çevreye duyarlı işletme belgeli tesis sayısının diğer bir deyişle yeşil yıldızlı otel sayısının 3 olduğu ve yatak kapasitesinin ise 636 olduğu tabloda görülmektedir.

Tablo 7: Nevşehir İlini Ziyaret Eden Yabancı Turistlerin Ülkelere Göre Dağılımı (2015 - 2019)

Yıllar	2015			2016			2017			2018			2019		
	Ülke	Sayı	Oran (%)	Ülke	Sayı	Oran (%)	Ülke	Sayı	Oran (%)	Ülke	Sayı	Oran (%)	Ülke	Sayı	Oran (%)
1	Çin	97.053	14,8	Çin	35.071	13,1	Çin	169.690	40,1	Çin	291.928	33,5	Çin	307.905	25,3
2	Almanya	88.563	13,5	Almanya	27.352	10,2	Güney Kore	46.108	10,9	Güney Kore	74.250	8,5	Tayvan	111.707	9,2
3	Güney Kore	60.668	9,2	Güney Kore	25.425	9,5	Tayvan	30.181	7,1	Tayvan	53.732	6,2	Güney Kore	93.114	7,7
4	ABD	39.568	6	Polonya	18.862	7,1	Malezya	15.301	3,6	Malezya	44.580	5,1	İspanya	68.973	5,7
5	Japonya	32.296	4,9	İspanya	14.719	5,5	Brezilya	12.567	3	Tayland	30.449	3,5	Rusya	52.935	4,4
6	İspanya	30.343	4,6	ABD	12.804	4,8	Tayland	11.944	2,8	Brezilya	29.862	3,4	Malezya	48.993	4
7	Fransa	23.265	3,5	Fransa	12.443	4,7	Almanya	10.496	2,5	İspanya	28.965	3,3	Hindistan	42.801	3,5
8	Polonya	22.182	3,4	İtalya	7.931	3	Rusya	10.221	2,4	Hindistan	23.562	2,7	Tayland	38.882	3,2
9	İsveç	19.038	2,9	Tayvan	7.056	2,6	Endonezya	10.031	2,4	Rusya	23.260	2,7	Japonya	34.398	2,8
10	İngiltere	18.789	2,9	Malezya	6.324	2,4	Japonya	7.909	1,9	Japonya	23.027	2,6	ABD	33.848	2,8

Kaynak: KTB

Tablo 7'de 2015-2019 yılları arasındaki dönemde Nevşehir'e gelen yabancı turistlerin ülkelere göre dağılımına ilişkin veriler yer almaktadır. Söz konusu dönemdeki tüm yıllarda en fazla yabancı turist Çin'den geldiği görülmektedir. 2015 ve 2016 yıllarında Çin'den sonra en fazla yabancı turist Almanya'dan geldiği görülmekle birlikte diğer yıllarda 2. ve 3. sırada Güney Kore ve Tayvan'ın yer aldığı görülmektedir.

3.4.1. Kapadokya Bölgesi'nde Glamping Turizmi

Tablo 8: Kapadokya Bölgesi'nde Glamping Turizmi SWOT Analizi

Sıra	Güçlü Yönler	Zayıf Yönler	Fırsatlar	Tehditler
1	Kamp ve karavancılığın uzun süredir yapılıyor olması	Paydaşların bilgi yetersizliği	Ulaşım kolaylığı	Flora ve faunanın zarar görebilme potansiyeli
2	Destekleyici aktivitelerin fazlalığı	Yerel yönetimlerin parasal odaklı yaklaşımı	Flora-fauna zenginliği	Glamping turizminin az bilinmesi
3	Yerel halkın olumlu bakışı	Turistlerin konaklama günlerinin kısa oluşu	Turizmin yıl geneline yayılabilir oluşu	Geceleme sayısının azlığı
4	Destinasyonun uygunluğu	Akademik çalışmaların az olması		
5	Farklı deneyim sunması			

Kaynak: Ardıç Yetiş, 2021

Tablo 8'de Kapadokya Bölgesindeki glamping turizminin SWOT analizine yer verilmiştir. Yapılan çalışmalar (Ardıç Yetiş, 2021) Kapadokya Bölgesi'nde kamp ve karavan turizminin uzun süredir yapılıyor olması nedeniyle potansiyel turist kitlesinin glamping turizmine kolayca adapte olabileceği, glamping turizmini destekleyici aktivitelerden olan fotoğrafçılık, trekking, at biniciliği ve tırmanış gibi etkinliklerin fazla oluşu, yerel halkın bu turizm türüne olumlu yaklaşımı, destinasyonun bu turizm çeşidine uygunluğu ve turistlere farklı deneyim yaşama olanağı sunuyor olması bu turizm türünün bölgede uygulanabilmesinin güçlü yönlerini oluşturduğu belirtilmektedir. Aynı çalışmada paydaşların glamping turizmi konusunda bilgi eksikliğinin bulunması, yerel yönetimlerin bu konuda destekleyici bir çaba içerisine girmemesi, turistlerin konaklama sürelerinin kısa oluşu ve bu konuda yapılan akademik araştırmaların az olmasının zayıf yönleri oluşturduğu belirtilmektedir.

4. Sit Alanı

4.1. Sit Kavramı

2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa” göre sit; “*tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihî hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlardır.*” şeklinde ifade edilmektedir.

Arkeolojik, doğal, kentsel ve tarihî sit olmak üzere 4 çeşit tipi bulunmakla birlikte arkeolojik ve doğal sit alanları birinci, ikinci ve üçüncü derece sit alanları olmak üzere kendi içinde üç kategoriye ayrılmaktadır (Kurtuluş, t.y.). Bu kapsamda birinci derece doğal sit alanında hiçbir yapılaşmaya izin verilmeyip sadece bilimsel çalışmalara yönelik faaliyette bulunulabilirken, ikinci derece doğal sit alanında yapılaşma ve inşaat faaliyetleri için kamu yararının bulunması şartı aranmakta, üçüncü derece doğal sit alanında ise bölgenin doğal yapısının korunmasına inşaat ve konut yapımına izin verilebilmektedir (Kurtuluş, t.y.).

Arkeolojik sit alanlarında ise birinci ve ikinci derece sit alanlarında inşaat izni yokken, üçüncü derece sit alanlarında koruma amaçlı imar planları yapılabilmekte, gerekli izin ve görüşler alındıktan sonra tevhit ve ifraz işlemleri yapılabilmektedir (Kurtuluş, t.y.).

4.2. Doğal Sit Alanı

2863 sayılı “Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” kapsamında doğal sit alanları için koruma ve kullanma koşulları belirlenmiştir. Bu doğrultuda doğal sit alanları; kesin korunacak hassas alanlar, nitelikli doğal koruma alanları ve sürdürülebilir koruma ile kontrollü koruma alanları olarak tescil edilmiştir (T.C. Resmî Gazete, 7 Aralık 2019, sayı: 30971).

Kesin Korunacak Hassas Alan

Nitelikli Doğal Koruma Alanı

**Sürdürülebilir Koruma ve
Kontrollü Koruma Alanı**

Şekil 2: Doğal Sit Alanları

Kaynak: T.C. Resmî Gazete

Kesin Korunacak Hassas Alan; 7 Aralık 2019 tarihli ve 30971 sayılı Doğal Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı'na göre *“ulusal ve uluslararası öneme sahip tür, habitat ve ekosistemleri bünyesinde barındıran, biyolojik, jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri açısından ekosistem hizmetlerine katkı sağlayan, insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan, bitki örtüsü, topoğrafya ve silüetin korunması ve gelecek nesillere aktarılması gereken ve Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilen kara, su ve deniz alanlarıdır.”*

İlke kararı kapsamında, kesin korunacak hassas alanlarda madencilik faaliyeti yapılamayacağı, doğal afet durumunda gerekli olan acil müdahalelerin yapılabileceği karara bağlanmış ve aşağıdaki faaliyetlerin yapılmasına Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonları tarafından koşulları, süresi ve kapsamı belirlenmek şartıyla izin verilebileceği hükme bağlanmıştır.

- *“Bilimsel amaçlı araştırma, eğitim ve izleme faaliyetleri,*
- *Alanda taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlığı bulunması veya rastlanması halinde bilimsel kazı, ortaya çıkarma ve koruma çalışmaları,*
- *Bu alanların korunması ve ıslah edilmesine yönelik bilimsel rapor sonucu teklif edilen projeler,*
- *Güvenlik, uyarı ve bilgilendirme amaçlı levha ve işaretler konulması,*
- *Orman yangın yolu açılması, ormanların bakım ve onarımı, orman zararlıları ile mücadele edilmesi amacıyla çalışmalar,*
- *Alan içerisinde yer alan; anıt ağaç, grup tescilli ağaçlar ile tescili bulunmayan ağaçların ilgili kurumdan alınacak teknik rapor doğrultusunda bakım ve onarımları,*
- *Ekolojik dengenin devamlılığı ve tozlaşmanın sağlanabilmesini destekleyen arıcılık faaliyetleri,*
- *Kuş gözlem kulesi,*
- *Bakım çalışmaları ve çevre temizliği yapılabilir” (T.C. Resmî Gazete, 7 Aralık 2019, sayı: 30971).*

Nitelikli Doğal Koruma Alanı; *“doğal yapısı değişmemiş veya az değişmiş, modern yaşam ve önemli ölçüde insan faaliyetleri tarafından etkilenmemiş, doğal süreçlerin hakim olduğu, koruma amaçlarına uygun olarak yörede yaşayanların alanın mevcut kaynaklarını kullanmasını sağlayarak doğal hayata dayalı geleneksel yaşam şekillerinin korunduğu kara, su, deniz alanlarıdır.”*

İlke kararı kapsamında Nitelikli Doğal Koruma Alanında mevcut bulunan yapıların ekonomik ömrünü tamamlayıncaya kadar kullanılabileceği, madencilik faaliyetlerinin yapılamayacağı hükme bağlanmış ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonları tarafından kapsamı, süresi ve koşulları belirlenmek koşuluyla aşağıdaki faaliyetlere izin verilebileceği belirtilmiştir.

- *“Kesin Korunacak Hassas Alanlarda izin verilebilen faaliyetler,”*
- *“Entegre tesisler ve örtü altı uygulamaları hariç, barınma amaçlı olmamak ve diğer kurum görüşlerindeki sınırlamalar saklı kalmak kaydıyla tarım ve hayvancılık faaliyetleri,”*

- “Doğal dengenin devamlılığının sağlanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri doğrultusunda alanın özelliğinden kaynaklanan faaliyetler,”
- “Koruma amaçlı imar planı yapılması koşuluyla alanın ve çevrenin özelliklerinden kaynaklanan faaliyetlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla yönelik iskele, balıkçı barınağı, bekçi kulübesi,”
- “Günübirlilik alanlar, A tipi hariç mesire alanları ile kıyı mevzuatına uygun olarak park ve rekreatif alanlar,”
- “Doğal kaynak suyunun kullanımına ve kaynak tuzlasına yönelik uygulamalar, ekolojik dengeye etkisine ilişkin ÇED İzin Denetim Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü ve MTA Genel Müdürlüğü’nün görüşleri doğrultusunda,”
- “Herhangi bir yapılaşmaya gidilmeden Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas ve Usulleri ile İlgili Yönetmelik çerçevesinde avlak sahası,”
- “Kadastral yola cepheli parsellerde koruma amaçlı imar planı yapılması veya imar planlarında fonksiyon ayrılması koşuluyla Turizm Tesislerinin Belgelendirmesine ve Niteliklerine ilişkin Yönetmelik çerçevesinde ve vaziyet planı doğrultusunda alanın doğal yapısıyla uyumlu, beton, asfalt gibi malzemelerin kullanılmadığı kamping alanları düzenlenebilir. Bu alanlar 10,000 m² altında olamaz. Kampçı Ünitesi (çadır, çadır-araba, oto karavan) başına hesaplanacak birim alan en az 200 m²’dir. Kamping alanının büyüklüğüne bakılmaksızın 150 kampçı ünitesinden fazla yapılamaz. Bu alanlarda bungalov yapılamaz. Ancak millî park alanları ile tabiat parklarında Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelikte yapılan 16/03/2020 tarihli değişiklikten önce onaylanmış Uzun Devreli Gelişim Planlarına veya Gelişim Planlarına uygun şekilde yapılmış olmak ve mevcut yapıların tadilat-tamirat harici yeni yapı yapılmamak koşuluyla mevcut bungalov faaliyetine devam edilebilir,”
- “Zorunluluk halinde; teknik alt yapı hizmetlerinden; atık su arıtma tesisi, atık su deşarji, kanalizasyon şebekesi, içme suyu temini, jeotermal suyun çıkartılması ve iletim hattı, enerji nakil hattı, trafo, şalt sahası, iletişim hattı, ulaşım hattı, açık otopark, teleferik ve telesiyer yapılabilir,”
- “İmar ve kıyı mevzuatı çerçevesinde, imar planı yapılmasına gerek duyulmayan denize girme, güneşlenme ve amatör su sporları gibi faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla sabit olmayan duş, gölgelik, soyunma kabini, büfe, tuvalet, su sporları için kullanılan malzemelerin depolanabileceği sökülür takılır nitelikte yapılar ve ahşap iskele ile koruma amaçlı imar planı yapılması koşuluyla iskele yapılabilir,”
- “İçme suyu amaçlı baraj ve göletler ile doğal göl ve denizler hariç Tarım ve Orman Bakanlığından izin alınarak su ürünleri faaliyetlerine izin verilebilir,”
- “Şehitlik ve/veya mezarlık alanları ile ilgili uygulamalar,”
- “Koruma amaçlı imar planı veya geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarına uygun olarak bitkisel (süs bitkisi, tıbbi ve aromatik bitki, fidan) üretim yapılabilir” (T.C. Resmî Gazete, 7 Aralık 2019, sayı: 30971).

Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Koruma Alanı; “Barındırdığı silüet, jeolojik ve ekolojik değerlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla alanın potansiyeli ve kullanım özellikleri göz önünde bulundurularak, doğal ve kültürel bakımdan uyumlu düşük yoğunlukta faaliyetler, turizm ve yerleşimlere izin veren alanlardır.”

İlke kararı kapsamında bu alanlarda sit kararı öncesinde alınan ruhsatlı yapıların mevcudiyetini koruyacağı, yeni sanayi tesislerine izin verilmeyeceği ancak mevcut ruhsatlı sanayi tesislerinin gerekli çevresel tedbiri almak şartıyla kullanılabileceği hüküm altında alınmış olup, Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonları tarafından koşulları, kapsamı ve süresi belirlenmek şartıyla aşağıdaki faaliyetlere izin verilebileceği belirtilmiştir.

- “Kesin Korunacak Hassas Alanlar ile Nitelikli Doğal Koruma Alanlarındaki faaliyetler;”
- “Teknik rapor ile tespit edilmiş zorunlu haller dışında delme-patlatma yöntemlerinin kullanılmaması, habitat bölünmesi ile flora, fauna kaybının en aza indirilerek ekolojik koridor oluşturacak tedbirlerin alınması, bölgeye ilişkin olarak ekolojik etki değerlendirme raporu hazırlanması koşullarıyla; Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği ve Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, ÇED Yönetmeliği hükümleri ve diğer ilgili mevzuata uygunluğun sağlanması şartlarıyla madencilik faaliyetleri yapılabilir. Doğal peyzaj ve silüet dikkate alınarak kum, çakıl, taş, maden vb. malzeme alınabilir, bu amaçla ocak açılabilir, ancak bozulan alanların doğaya yeniden kazandırılması amaçlı toprak dökümü hariç toprak, cüruf, çöp, hafriyat, sanayi artığı vb. dökülemez.”
- “Koruma amaçlı imar planına uygun olması koşulu ile turizm tesisleri, yat limanı, tekne imal ve çekek yeri ve 1. sınıf hariç düzenli depolama tesisi,”
- “Koruma amaçlı imar planı veya geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarına uygun olmak ve diğer kurum görüşlerindeki sınırlamalar saklı kalmak kaydıyla tarım ve hayvancılık faaliyetlerine izin verilebilir” (T.C. Resmî Gazete, 7 Aralık 2019, sayı: 30971).

4.3. Lüks Çadır Tesisler Nitelikler Yönetmeliği

23.09.2022 tarihli ve 31962 sayılı “Lüks Çadır Tesisleri Nitelikler Yönetmeliği” kapsamında lüks çadır bir başka deyişle glamping tesislerinin planlı ve kontrollü gelişiminin sağlanması amacıyla usul ve esaslar belirlenmiştir. Yönetmelik sırasıyla başlangıç hükümleri bölümü, lüks çadır tesislerinin nitelikleri bölümü, kiralama, belgelendirme ve denetim bölümü ile çeşitli ve son hükümler bölümü olmak üzere 4 bölümden oluşmaktadır.

Söz konusu yönetmeliğe göre lüks çadır: “doğada lüks ve konforlu konaklama imkânı sunan, temelsiz ahşap platform üzerine, doğal ışık alacak şekilde düzenlenen, doğa ve hava etkilerine karşı korunaklı, ilgili akreditasyon kuruluşlarından sertifika almış yangına dayanıklı, ses ve su geçirermeyen çadır malzemesi kullanılan, nitelikli tefriş dekorasyon malzemeleri kullanılan bez çadırlar, bell tent, yurt, domme, bubble, safari çadırı, çatısı açılabilen ya da yarı açık çadırları” ifade etmektedir.

Yönetmelik kapsamında lüks çadır tesislerinin genel nitelikleri olarak çevre dostu çadır malzemesiyle doğal ekosisteme uygun yapılması gerektiği, çevre düzenlemelerinde ise beton, çimento, tuğla, plastik ve asfalt kullanılmayacağı belirtilmiştir. Yönetmelikte ayrıca, söz konusu tesislerin ormanlık alanda yapılması durumunda ağaç rölöve planının da hazırlanması gerektiği ifade edilmiştir. Standart konaklama ünitesinin 2 kişilik olduğu, süit ve aile çadırı yapılması durumunda aradaki mesafenin en az 20 metre olması gerektiği

belirtilmiştir. Yönetmelikte çalışan sayısına ilişkin olarak da düzenleme yapılmış ve yatak sayısının en az %50'sine karşılık gelen sayıda personel istihdamı zorunlu tutulmuştur.

Yönetmelikte, lüks çadır farklı bir ifadeyle glamping tesis alanının sınırlarının çit veya diğer doğal sınırlayıcılar ile net bir şekilde belirlenmesi gerektiği, konaklama dışında verilmesi planlanan SPA, sağlık, güzellik, bakım, eğlence ve spor ünitesi gibi alanlarda sertifikalı veya eğitilmiş personel çalıştırılması zorunlu tutulmuştur.

Vahşi hayata zarar vermemesi ve ışık kirliliğinin önüne geçilmesi amacıyla aydınlatma ekipmanlarının; zaman ayarlı, harekete duyarlı, ihtiyaç duyulan lümeninde, hedef bölgeye odaklanmış ve monokromatik yani tek dalga boylu olması gerektiği belirtilmiştir. Yönetmelikte ayrıca beyaz ve mavi ışık tonları yerine amber, sarı veya yeşil renkli aydınlatmanın kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yönetmelikte otopark alanlarının müşteri kapasitesiyle uyumlu, ses ve egzoz oluşturmayacak biçimde belirli mesafede olması gerektiği belirtilmiş ve otoparktan tesise erişimin elektrikli ya da doğa dostu sessiz ulaşım araçlarıyla sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Lüks çadır yani glamping tesislerinin millî park, tabiat parkı ile sit alanları içerisinde yer alması durumunda ilgili kurum, kurul ve komisyonların olumlu görüşünün alınması, ayrıca yerleşim tasarımı ve yönetim planının yanı sıra koruma amaçlı imar planı yapılması da ilgili yönetmelikte zorunlu tutulmuştur.

Lüks çadır tesislerinin faaliyette bulunabilmesi için yönetmeliğin ikinci bölümünde belirlenen niteliklerde yapılması ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan turizm işletme belgesi alması zorunludur.

5. Yöntem

5.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmada, Kapadokya Bölgesinde glamping turizminin mevcut durumunun belirlenmesi ve potansiyelinin araştırılması amaçlanmaktadır. Glamping turizminin mevcut durumu örnek işletmeler incelenerek analiz edilmiştir. Bu doğrultuda sıcak hava balon uçuşlarını izlemek amacıyla gelen turist kitlesinin fazlalığı nedeniyle söz konusu potansiyelin ticarileştirilebilme imkânlarının araştırılması amaçlanmaktadır. Kapadokya Bölgesi sit alanı içerisinde bulunduğundan örnek işletmeler üzerinden bir glamping işletmesinin kuruluş maliyeti, kârlılığı, doluluk oranı gibi unsurların yanı sıra mevzuat açısından da potansiyel yatırımcılara yol gösterilmesi amaçlanmaktadır. Böylece bölgede turizm çeşitliliğini artıracak, otellere nispeten daha fazla doluluk oranına ve kârlılığa sahip olan bir turizm türünün bölgede gelişiminin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır.

5.2. Araştırma Yöntemi

Bu çalışmada araştırma yöntemi olarak örnek olay analizi seçilmiştir. Bu doğrultuda Nevşehir'in Göreme ilçesinde “tiny house” konseptiyle faaliyette bulunan bir işletmeyle yüz yüze görüşülerek, Uçhisar'da bir otel işletmesinin bünyesinde glamping konseptiyle yiyecek-içecek hizmeti sunan bir işletmeyle de telefonda görüşme sağlanmıştır. John W. Creswell'in 5 nitel yönteminden biri olan örnek olay incelemesi; belli bir konuyu, durumu ya da meseleyi anlamak ve/veya anlatmak amacıyla özel bir durumun belirlenmesiyle başlayan ve toplanan verilerin yorumlanarak aktarıldığı nitel bir araştırma yöntemidir (Erbaş, ty.). Araştırma kapsamında katılımcılara sorulan sorular Düzgün (2021) ile Göktaş ve Çetin'in (2017) çalışmalarından derlenmiş olup bölge özelinde geliştirilerek yarı-yapılandırılmış olarak hazırlanmıştır.

5.3. Bulgular

Örnek Olay İncelemesi 1

5.3.1. İşletmecinin Bireysel Özellikleri

Glamping turizm tesisi işletmecisinden kendisini kısaca tanıtmayı istenmiş, *turizm sektörüyle ne zaman ilgilenmeye başladığı, glamping turizminden ne zaman haberdar olduğu ve turizm alanında başka işletmelerinin olup olmadığı* hakkında sorular sorulmuştur.

“Mustafa EREN, 1987 doğumluyum ve Nevşehirliyim. Kendimi bildim bileli turizm sektörünün içindeyim. Glamping işletmesinden ayrı olarak farklı yerlerde hediyelik eşya dükkânlarım var. Nevşehir'e elektrikli araba konseptini ilk ben getirdim. Turizm çeşitliliğini artırmak, bölgede alternatif şeyler denemek için tiny house konseptiyle glamping turizmine giriş yaptım. Glamping turizminden ilk defa 2 yıl önce bir arkadaş sayesinde haberdar oldum.”

İşletmenin Mevcut Durumu

İşletme sahibine, işletmenin personel yapısı, fiziki durumu hakkında sorular sorulmuştur. Daha sonra işletmede sunulan hizmetlerin neler olduğu, konaklama dışında herhangi bir hizmet verilip verilmediği sorulmuştur. İlerleyen süreçte işletmede ne tür değişiklik yapmak istediği, sunulan hizmet kapsamının genişletilip genişletilmeyeceği sorulmuştur.

“İşletmede 7/24 bekçilik yapan ve sunulan hizmetin aksamaması için gerekli olan işlerle ilgilenen 1 personel çalışmaktadır. 2 ayrı tiny house konseptinde sabah saatlerinde balon uçuşlarını yatağınızdan kalkmadan izleyebileceğiniz yerimiz bulunmaktadır. Bu iki tiny house arasında konaklama yapanların faydalanması için ektiğim sebzeler bulunmaktadır. Konaklama dışında başka bir hizmet sunulmamaktadır. İşletmede güneş enerjisiyle elektriğimizi kendimiz üretmekteyiz. Tiny house’larda vantilatör bulunmakla birlikte ürettiğimiz elektrik sunduğumuz hizmetlere ancak yeterli geldiği için şimdilik klima hizmeti sunamıyoruz. Ancak ilerleyen dönemde güneş panellerini çoğaltarak daha fazla elektrik elde ederek daha çok hizmet sunmayı hedefliyoruz.”

İşletmenin Kuruluşu, Maliyeti, Arazi Mülkiyet Durumu

İşletme sahibine; arazinin mülkiyet durumu, kira gideri olup olmadığı, kuruluş maliyeti ve ne zaman faaliyeti geçtiği konusunda sorular sorulmuştur.

“İşletme arazisi tamamen kendimize ait, herhangi bir kira giderimiz yok. Daha önce üzüm bağı olarak kullandığımız araziye glamping işletmesi olarak değerlendirmeye başladık. 2021 Ekim ayında her bir tiny house 200.000 TL olmak üzere Ankara Gölbaşındaki bir firmayla anlaştım. Tiny house başına içine almış olduğum mobilya, elektrikli ve elektronik eşyalarla birlikte ilave 100.000 TL daha harcama yaptım. 2022 Nisan ayında faaliyete geçtik. Şu anda aynı firma tiny house üretimi için 350.000 TL fiyat teklifi vermekte. Glamping işletmesinin bulunduğu yere toplu taşıma imkânı olmamakla birlikte ana yol üzerinde olduğu için özel araçla ulaşım çok kolay.”

Fotoğraf 25: Tiny House

İşletmede Konaklayan Turist Profili

İşletmede konaklayan turist profilinin nasıl olduğu, daha çok hangi illerden/ülkelerden geldikleri, doluluk oranı, yatırımın geri dönüş süresi, gecelik konaklama ücreti gibi hususlarda sorular sorulmuştur.

“Glamping işletmemiz çok yakın bir zamanda faaliyete geçtiği için henüz yurt dışına yönelik pazarlama yapamadık. Bu yüzden şimdiye kadar konaklama yapanların tamamı yerli turist. Şu an için %50 doluluk oranını yakaladık, balon turizmi yıl geneline yayılan bir turizm türü olduğu için yaz döneminden sonra bu oranın düşeceğini zannetmiyorum. Önümüzdeki dönemde yabancı turiste yönelik pazarlama faaliyetlerimize başlayacağız. Dolayısıyla doluluk oranımızın daha da artacağını düşünüyorum. Her bir tiny house’u gecelik 750 TL’ye kiraliyorum. Şu an için hafta içi ve hafta sonu için ayrı fiyat belirlemedik. Yaptığım yatırımın geri dönüş süresinin yaklaşık 3 yıl olacağını tahmin ediyorum. İnsanlar sırf bu turizm çeşitliliğini deneyimlemek için meraktan geliyor.”

İşletmenin Tanıtım ve Pazarlaması

İşletmenin *tanıtımının* nasıl yapıldığı, *bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşayıp yaşamadığı*, *reklam giderinin olup olmadığı* gibi konularda sorular sorulmuştur.

“İşletmede tanıtım sadece sosyal medya üzerinden instagram platformu aracılığıyla yapılmaktadır. Şu an için pazarlamaya herhangi bir harcama yapmamakla birlikte kısa sürede instagram platformunda 4.500’e yakın takipçimiz oldu. İlerleyen dönemde yabancı turistlere yönelik pazarlama imkânı sunan farklı platformları devreye sokacağız. Glamping işletmemiz bina olarak geçmediği için kapı numarası bulunmamakta dolayısıyla bazı pazarlama platformlarında kapı numarası olmamasından dolayı şüpheli tesis olarak görülmekte. Bu yüzden bu platformlardan işletmemizin pazarlamasını yapmama kararı aldık.”

Fotoğraf 26: Tiny House

İşletmenin Rakip İşletmelerden Farkı

İşletmenin *Türkiye’deki diğer glamping işletmelerinden farklılığı* sorulmuş, bu durumun yarattığı *avantaj ve dezavantajlar* hakkında bilgi verilmesi istenmiştir.

“Bu bölgede turizm işletmeleri için en önemli şey manzara. Biz bu farklılığı çok güzel bir şekilde yansıtıyoruz. Tesisimiz, balonların kalkış yaptığı yerin tam karşısında. Balon turizmi yıl geneline yayıldığından kışın da tesisimizin dolacağını düşünüyoruz. Nevşehir, Türkiye’de balon turizminin ilk uygulandığı yer, dolayısıyla bölge olarak diğer destinasyonlardan farklı bir yapıya sahip. Bu potansiyelin değerlendirilmesi hem Nevşehir hem de Kapadokya Bölgesi açısından önemli. Bu açıdan Türkiye’nin diğer bölgelerindeki glamping işletmelerinden daha avantajlı bir durumda olmasına rağmen balonların uçuş yaptığı bölgenin 1. derece sit alanı olması nedeniyle işletmelerin mevzuatı iyi araştırması ve işletmeyi buna uygun olarak tesis etmesi gerekmektedir.”

Fotoğraf 27: Tiny House ve Balon Uçuşları

Kapadokya Bölgesinin Özel Durumu

İşletme sahibine, *Kapadokya Bölgesinin özel durumunun glamping işletmesi açısından yaratmış olduğu avantaj ve dezavantajların neler olduğu ve deniz kıyısında bulunan işletmelere göre ne tür faydaları olduğu* sorulmuştur.

“Araziyi glamping işletmesine uygun biçimde düzenlerken sökülen üzüm bağları toprağı kaldırdığı için ister istemez düzlemek gerekti. Tiny house’ların konuşlanacağı yer düzlenirken ceza yazıldı. Eski haline getirmemiz için rapor verildi.”

Örnek Olay İncelemesi 2

5.3.2. İşletmecinin Bireysel Özellikleri

Glamping turizm tesisi işletmecisinden kendisini kısaca tanıtmayı istenmiş, *turizm sektörüyle ne zaman ilgilenmeye başladığı, glamping turizminden ne zaman haberdar olduğu ve turizm alanında başka işletmelerinin olup olmadığı* hakkında sorular sorulmuştur.

“Önder Emirmehmetoğlu, 1983 doğumluyum. Daha önce perakendecilik sektöründe faaliyet gösteriyordum. 2016 yılından beri Uçhisar’da Wish Cappadocia Otel olarak turizm sektöründe faaliyet gösteriyoruz. Nisan 2022’den itibaren tiny house konseptiyle de hizmet vermeye başladık. Ancak tiny house konseptini sadece yiyecek-icecek hizmeti sunmak için kullanıyoruz, bu konseptimizde konaklama hizmeti bulunmamaktadır.”

İşletmenin Mevcut Durumu

İşletme sahibine, *işletmenin personel yapısı, fiziki durumu* hakkında sorular sorulmuştur. Daha sonra *işletmede sunulan hizmetlerin neler olduğu, konaklama dışında herhangi bir hizmet verilip verilmediği* sorulmuştur. İlerleyen süreçte *işletmede ne tür değişiklik yapmak istediği, sunulan hizmet kapsamının genişletilip genişletilmeyeceği* sorulmuştur.

“Tiny house konseptimizde de yine otel çalışanlarımız görev almaktadır. Şu anda sadece 1 tiny house bulunmakla birlikte ruhsatlandırma gibi prosedürlerin önü açılırsa tiny house sayısını ilerleyen dönemde artırmayı düşünüyoruz. Ruhsatlı ve plakalı tiny house’da güneş enerjisiyle elektriğimizi kendimiz üretiyoruz ve temiz su ihtiyacını da aynı şekilde kendi deposundan karşılayabiliyoruz.”

İşletmenin Kuruluşu, Maliyeti, Arazi Mülkiyet Durumu

İşletme sahibine; *arazinin mülkiyet durumu, kira gideri olup olmadığı, kuruluş maliyeti ve ne zaman faaliyeti geçtiği* konusunda sorular sorulmuştur.

“Arazinin mülkiyeti kendimize ait. Tiny house plakalı ve ruhsatlı. Ocak 2022’de Nevşehir’de bir firmaya tiny house siparişi verdik. 450.000 TL’ye imal edildi. Daha önceden bu imalatı yapmayan bir firmayla butik olarak bu üretimi gerçekleştirdik. İsteğimize uygun bir şekilde güneş panelleri olan ve temiz su ihtiyacını karşılayabilen özel üretim yapıldığı için piyasadakinden biraz daha maliyetli oldu. Nisan 2022’de tiny house konseptini faaliyete geçirdik. Burada lavanta bahçelerinin arasında yiyecek-icecek hizmetiyle fotoğrafçılık hizmeti vermekteyiz.”

Fotoğraf 28: Wish Cappadocia Tiny House Konsepti

İşletmede Konaklayan Turist Profili

İşletmede konaklayan turist profilinin nasıl olduğu, daha çok hangi illerden/ülkelerden geldikleri, doluluk oranı, yatırımın geri dönüş süresi, gecelik konaklama ücreti gibi hususlarda sorular sorulmuştur.

“Otelimizde yerli ve yabancı çeşitli turist profili bulunduğundan tiny house konseptine de her iki kesimden talep olmaktadır. Kahvaltı ve akşam yemeği olmak üzere tiny house konseptimizde yiyecek-içecek hizmeti sunuyoruz. Kahvaltı hizmet bedeli kişi başı 55€. Akşam yemeklerini özel olarak isteğe göre hazırladığımız için sabit bir fiyat politikamız yok. Akşam yemeği için isteğe göre özel fiyat belirliyoruz.”

İşletmenin Tanıtım ve Pazarlaması

İşletmenin tanıtımının nasıl yapıldığı, bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşayıp yaşamadığı, reklam giderinin olup olmadığı gibi konularda sorular sorulmuştur.

“İşletme tanıtımı sosyal medya üzerinden instagram platformu aracılığıyla yapılmaktadır. Instagram hesabımızın yaklaşık 30 bin takipçisi bulunmaktadır. Hesabımızda glamping turizmine yönelik olarak sunduğumuz hizmetlerin paylaşımı yapılmaktadır.”

Fotoğraf 29: Wish Cappadocia Tiny House Balon Uçuşları Seyri

İşletmenin Rakip İşletmelerden Farkı

İşletmenin *Türkiye'deki diğer glamping işletmelerinden farklılığı* sorulmuş, bu durumun yarattığı *avantaj ve dezavantajlar* hakkında bilgi verilmesi istenmiştir.

“Bölgede glamping turizmine yönelik işletme sayısı oldukça az. Biz de konaklama hizmetini otelimizde verdiğimiz için sadece yiyecek-içecek hizmetini tiny house konseptiyle veriyoruz.”

Fotoğraf 30: Wish Cappadocia Oteli Tiny House Konsepti

Kapadokya Bölgesinin Özel Durumu

İşletme sahibine, *Kapadokya Bölgesinin özel durumunun glamping işletmesi açısından yaratmış olduğu avantaj ve dezavantajların neler olduğu ve deniz kıyısında bulunan işletmelere göre ne tür faydaları olduğu sorulmuştur.*

“Mülkiyeti kendimize ait olan arazi birinci derece sit alanı içerisinde bulunmaktadır. Dolayısıyla tekerlekli, tamamen taşınabilir özellikte, doğaya herhangi bir zararı olmayan ve bölgedeki turizm çeşitliliğine katkı sağlayan tiny house konseptinde otelimizde konaklayan ve/veya dışarıdan gelen ziyaretçilerimize yiyecek-içecek hizmeti sunuyoruz. Ruhsatlandırma işlemlerinin hızlanması, önünün açılması bu alanda yapacağımız yatırımları da ilerleyen dönemde artıracaktır. Bu problemler giderilirse ilerleyen dönemde bu alanda daha fazla yatırım yapmayı planlıyoruz.”

The image is a collage of three photographs. The top photograph shows numerous colorful hot air balloons floating in a clear blue sky. The middle photograph shows a dark, arched cave entrance carved into a rocky cliff face. The bottom photograph shows a snowy landscape with a prominent, snow-covered rock formation in the foreground and a small white building in the background.

*6. Kapadokya Bölgesi'nde Potansiyel
Glamping Alanları ve Uygulanabilecek
Konseptler*

Kapadokya Bölgesi'nde glamping turizmine ilişkin olarak uygulanabilecek konseptlerden biri de ahşap fiçılarında konaklamaya yönelik uygulamalardır. Bölgede meyve yetiştiriciliği özellikle bağcılık özelinde yapılmakta olduğundan bu potansiyelin turizmle entegre bir biçimde yapılması da turizm çeşitliliği sağlayacak, bölgede kırsal turizmin gelişmesine katkı sağlayarak kırsal kalkınmanın sağlanmasına da yardımcı olacaktır.

Fotoğraf 31: Üzüm Bağları

Dünyadaki uygulamalar incelendiğinde Kuzey Makedonya Barovo'da bulunan kamp alanında doğal malzemelerden yapılmış ahşap fiçılarda konaklama hizmetinin sunulduğu görülmektedir. Barovo'da bulunan kamp alanında, içinde konaklama yapılabilecek 12 ahşap fiçıyla birlikte soyunma odaları, duş ve mini mutfak gibi benzersiz bir deneyim sunan alanlar da mevcut (URL9).

Fotoğraf 32: Ahşap Fıçı Konseptli Glamping

Kaynak: İnternet Kaynağı: Fac-tum İnfö (2022)

Deneyimsel ekonominin yükselişle birlikte turistik destinasyonların çekiciliği ve dolayısıyla yemek, üzerinde durulması gereken stratejik unsurlardan biri haline gelmiş ve gastronomiyi giderek daha merkezi bir konuma getirmiştir (Di Matteo ve Cavuta, 2016, s. 350). Bu kapsamda Kapadokya Bölgesi'nde yaygın bir biçimde üretimi yapılmakta olan üzümün farklı konseptlerle glamping turizmine kazandırılması hem bölgedeki turizm çeşitliliğini artıracak hem de hâlihazırda yapılmakta olan bağ bozumu festivalleriyle entegre bir şekilde uygulanarak turizm gelirlerinin artırılmasına yardımcı olacaktır.

Çevredeki alanın panoramik manzarasını turistlere yansıtan, kırsalda sunduğu romantik ortamda, yöresel ürünlerle hazırlanan ve aynı zamanda gastronomiye katkı sağlayan glamping turizmine yönelik, üzüm yetiştiriciliğinin yaygın olduğu Kapadokya Bölgesi'nde kolayca uygulanabilecek konseptlerden biri olarak ahşap fıçılarda konaklama deneyimi akla gelmektedir (URL10).

Fotoğraf 33: Aksaray Bakı Gölü

Aksaray, %3 ile ormanlık alanı en düşük olan illerden biri olmasına rağmen kamp, karavan ve glamping turizm potansiyeli açısından belli başlı destinasyonlara sahiptir. Aksaray ilinin Gülağaç ilçesinde bulunan Bakı Gölü, hâlihazırda kamp alanı olarak kullanılmakla birlikte Ağaç Ev, Yüzen Ev gibi konseptlerle glamping tesisine kolayca dönüştürülebilecek bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. Ormanlık alanın oldukça düşük olması, bu tür destinasyonların kıymetini artırmakla birlikte aynı zamanda turizm çeşitliliğini ve gelirlerini artıracak biçimde tasarlanmasını da zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla sınırlı olan bu kaynakların turistlere hitap edecek şekilde düzenlenmesi, dönüştürülmesi ve konaklamaya uygun hale getirilmesi turizm sektöründe katma değer yaratmak açısından önemlidir.

7. Tartışma ve Sonuç

Glamping, hem lüks ve konfor arayan hem de doğayla iç içe yaşayarak bir tatil geçirmek isteyenler için doğa temelli turizmin bir alt kolu olarak günümüz ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla ortaya çıkan bir turizm türüdür. Son zamanlarda revnaklı bir hâl alan bu turizm türü sektörde çeşitlilik yaratmış ve ziyaretçilerin turizme bakışını değiştirmiştir.

Bu çalışmada, Kapadokya Bölgesi'nde glamping turizminin mevcut durumu belirlenmiş ve yatırımcılara yol göstermek amacıyla hem glamping türleri hakkında hem de bölgede bu turizm türünün uygulanabilme potansiyeline ilişkin bilgiler verilmiştir. Çalışmada, hâlihazırda glamping turizmi kapsamında hizmet sunan iki işletmeciyile görüşülmüş, derinlemesine mülakat yöntemiyle Kapadokya Bölgesi'nde glampingin uygulanmasına yönelik kapsamlı bilgiler edinilmiştir.

Glamping işletmeleriyle yapılan görüşmeler neticesinde birinci derece sit alanı olan yerlerde, herhangi bir inşaat işi yaratmamasından, ruhsat ve plaka gibi gerekli resmî prosedürleri de yerine getirmesinden dolayı tiny house konseptinin uygulanabilir olduğu anlaşılmaktadır.

Ormanlık alanların oldukça sınırlı olduğu Aksaray (%3) ve Nevşehir (%2,9) illerinde ağaç ev konseptinin uygulanma alanı da oldukça küçüktür. Dolayısıyla bu potansiyelin değerlendirilmesi hem ilde hem de bölgede farklı bir konseptte glamping tesisinin kurulmasını sağlayarak nadir turizm işletmelerinden biri haline gelmesine katkıda bulunacaktır.

Ayrıca ağaç ev, kütük ev, bungalov gibi konaklama tesislerinin inşasında yaş kereste kullanılmaması gerektiği, kerestelerin bünyesinde bulunan serbest su en az iken bu ve benzeri yapılarda kullanılması gerektiği atıl duruma gelen farklı işletmelerin incelenmesi sonucu anlaşılmıştır. Aksi takdirde, kerestenin bünyesinde bulunan su, zamanla kerestenin hacminde küçülme meydana getirecek ve keresteler arasında boşluklar oluşturarak söz konusu tesisi ısı ve yalıtım bakımından dayanıksız hale getirecektir. Sonbahar ve kış aylarında, ağacın bünyesinde bulunan serbest su miktarı en az seviyede olduğundan bu mevsimlerde kesilen ağaçlardan elde edilen kerestelerde hacim küçülmesi de daha az olacaktır (URL11).

Nevşehir ilinde 40'ın üzerinde vadi bulunmaktadır. Ancak bu vadiler 1. derece sit alanı içerisinde bulunduğundan herhangi bir inşaat yapılamamaktadır. Dolayısıyla burada hem vadinin güzellikleri içerisinde konaklamak hem de mevcut dokuyu tahrip etmemek adına uygulanabilecek seçeneklerden biri organizasyon şeklinde çadırda konaklama sağlamaktır. Çeşitli organizasyon firmaları, kamp yapmak ve çeşitli aktivitelere katılmak isteyenlere belirlediği alanlarda belli dönemlerde hizmet sunmaktadır. Dolayısıyla kampçıların temel ihtiyaçlarını giderebileceği portatif, kolayca kurulup sökülebilen, taşınabilir yapılarla kısa süreli organizasyonlar yapılması bölgedeki turizm çeşitliliğini artırarak doğaseverlerin bir araya gelmesine yardımcı olacaktır. Bu tür organizasyonlar özellikle toplum içinde kendini dışlanmış hisseden engelli bireylerin yılın belli dönemlerinde toplanarak toplumdan izole bir biçimde kendi aralarında eğlenmelerine ve hoş vakit geçirmelerine imkân tanıyacaktır. Hâlihazırda çeşitli firmalar tarafından gece dolunay yürüyüşü, akabinde müzik dinletisi ve sabah balon uçuşlarını izlemeye yönelik organizasyonlar yapılmaktadır.

Yüzen ev gibi glamping turizminin uç örnekleri de Kızılırmak Nehri üzerindeki belli alanlarda ve Aksaray iline bağlı Gülağaç ilçesindeki Bakı Gölünde uygulanabilme potansiyeline sahiptir. Ancak bu sıra dışı glamping tesisinin kurulabilmesi için Kapadokya Alan Başkanlığı ve DSİ Genel Müdürlüğü gibi kurumlardan izin alınması gerekmektedir. Bölgede bazı belediyelerin yüzen ev projelerinin reddedildiği bilinmektedir.

Kesin Korunacak Hassas Alan ile Nitelikli Doğal Koruma Alanında, Doğal Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı gereğince bungalov tarzı yapıların yapılamayacağı anlaşılmaktadır. Kesin Korunacak Hassas Alanda yapılaşmaya izin verilmezken Nitelikli Doğal Koruma Alanında ise A tipi mesire yerlerine izin verilmemiştir. Mesire yerleri A, B ve C olmak üzere üç türe ayrılmaktadır. Dolayısıyla, geceleme imkân sağlayan bu tür tesislerin ancak Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Koruma Alanında uygulanabileceği anlaşılmaktadır.

TR7 Düzey 1 Bölgesi incelendiğinde kırsal turizm tesisinin sadece 1 tane olduğu Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerinden anlaşılmaktadır. Dolayısıyla glamping gibi farklı turizm uygulamalarının bölgede kırsal turizmle birlikte kırsal kalkınmayı da sağlayabilme potansiyelinin değerlendirilmesi önemlidir. Kapadokya Bölgesi'nin yabancı turist çekebilme potansiyeli niş alanlarda ve merak uyandıran tesislerde konaklama yapmak isteyen kitleye hitap edebilmesi nedeniyle Türkiye'nin diğer bölgelerine göre daha fazla potansiyele sahiptir. Benzer şekilde balon turizmi gibi yıl geneline yayılan bir turizm türünün alternatif konaklamalarla çeşitlendirilmesi bölgede sunulan hizmet kalitesini ve turizm gelirlerini artıracaktır.

Tarım ve turizmin entegrasyonu ile birlikte özellikle Nevşehir'de lavanta bahçelerinin arasında balonları izlerken kahvaltı yapma fikri de hayata geçmiş ve çeşitli glamping işletmeleri tarafından uygulanır hale gelmiştir. Benzer şekilde tarım sektörüyle turizm sektörünü entegre bir hale getirmek amacıyla lale bahçeleri arasında kahvaltı, üzüm bağlarında bağbozumu, pekmez yapımı, ahşap fiçılarda konaklama gibi etkinlikler özellikle kırsalda turizmi harekete geçirebilecek diğer unsurlardır. Bununla birlikte lavanta bahçeleri gibi görselliğin yüksek olduğu yerlerde evlilik teklifi, doğum günü organizasyonu gibi etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla görselliği yüksek olan lavanta gibi tıbbi ve aromatik bitkilerin yetiştiriciliğinin artması ya da lale gibi süs bitkilerinin ekilmesi tarımla turizmi entegre bir şekilde sunarak turist kitlesini cezbetme potansiyelini barındırmaktadır.

Henüz çok yeni olan “Lüks çadır tesisler nitelikler yönetmeliği” glamping tesislerinde olması gereken standartları belirlemiş ve taşıması gereken asgari şartları belirlemiştir. Bu yönetmelik kapsamında, glamping tesislerinin bulunduğu alanın doğal sınırlarla ya da çitle net bir şekilde belirlenmesi gerektiği, tesiste bulunan her bir konaklama ünitesinin 2 kişilik olması gerektiği ancak süit ve aile çadırı olması durumunda üniteler arasında en az 20 metre mesafe olması gerektiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte tesiste bulunan yatak sayısının en az yarısı kadar personel çalıştırma zorunluluğunun bulunduğu görülmektedir. Bölge özelinde dikkate alınması gereken bir unsur da sit alanı gibi özel nitelikli bölgelerde gerekli şartların sağlanması ve ilgili kurum/kuruluşlardan (Kapadokya Alan Başkanlığı) da ayrıca izin alınması gerektiğidir. Konaklama

tesislerinde çevreyle uyumlu ve doğa dostu malzemelerin kullanılması ve enerji üretimi ve/veya kullanımında yenilenebilir kaynaklara öncelik verilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ilgili yönetmelikte aydınlatmanın da nasıl olması gerektiği ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır.

Nevşehir ilini en fazla ziyaret eden turistler ile glamping turizmine ilgi duyan yabancı turistler karşılaştırıldığında yalnızca Amerikan turistlerin uyduğu görülmektedir. Nevşehir ilini en fazla ziyaret eden Çin, Tayvan ve Güney Kore'den gelen turistlerin glamping turizmine yönelik algılarının düşük olduğu görülmektedir. Benzer şekilde il bazında aranma sıklığına bakıldığında glamping turizmine yönelik farkındalığın daha çok Trakya ve Ege Bölgesi'nde bulunan illerde olduğu, Nevşehir özelinde bu algının henüz yerleşmediği görülmektedir. Nevşehir ilindeki glamping tesis sayılarının artmasıyla birlikte özellikle sıcak hava balon uçuşlarını izlemeye yönelik olarak yıl geneline yayılan bir glamping turizm anlayışının gelişeceği tahmin edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ahika; Kap-Hib. (2019). Mini Kapadokya fizibilite raporu. Fizibilite Raporu, Nevşehir. Ağustos 9, 2022 tarihinde <https://www.ahika.gov.tr/assets/upload/dosyalar/mini-kapadokya-fizibilite-raporu.pdf> adresinden alındı
- Aksöz, E. O., Önem, B., & Aydın, B. (2020). Kamp deneyimi yaşayan bireylerin glamping'e ilişkin algılarının belirlenmesi. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 4(2), 185-196. Ağustos 11, 2022 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/345694430_KAMP_DENEYIMI_YASAYAN_BIREYLERIN_GLAMPING'E_ILISKIN_ALGILARININ_BELIRLENMESI_Determination_of_Perceptions_of_Participators'_with_Camping_Experience_about_Glamping_Emre_Ozan_AKSOZ_Begum_ONEM_Birgul_AYD/lin adresinden alındı
- Anadolu Üniversitesi. (tarih yok). Turizm türleri ve sınıflandırması. Ağustos 1, 2022 tarihinde Türkiye Seyahat Acentaları Birliği: <https://www.tursab.org.tr/assets/pdf/tursab-akademi/e-egitim/konu-ozetleri/unite-08.pdf> adresinden alındı
- Ardıç Yetiş, Ş. (2021). Kapadokya'da turistik ürün olarak kamping mi glamping mi? *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 131-148. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1563453> adresinden alındı
- Behnamshirazi, N. (2018, Eylül). Achieving sustainable tourism through eco-lodge venture: evidence from eco-lodge cases. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, s. 1-96. Ağustos 11, 2022 tarihinde <http://i-rep.emu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11129/5494/behnamshiraziniloofar.pdf?sequence=1> adresinden alındı
- Bertesteanu, L. (2020, July 17). *Camping vs. glamping A-Z guide*. 8 8, 2022 tarihinde Restless Backpacker: <https://restlessbackpacker.com/camping-vs-glamping/> adresinden alındı
- Boscoboinik, A., & Bourquard, E. (2012, Nisan 1). *Glamping and rural imagery*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Academia:https://www.academia.edu/6876395/Glamping_and_Rural_Imaginary adresinden alındı
- Brochado, A. (2019) "Nature-based experiences in tree houses: guests' online reviews", *Tourism Review*, <https://doi.org/10.1108/TR-10-2017-0162>
- Brochado, A. and Pereira, C. (2017), "Comfortable experiences in nature accommodation: perceived service quality in glamping", *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, Vol. 17 No. 1, pp. 77-83.

- Bulatoviç, D. (2017). Ecotourism and ecolodge accommodation. *ILIRIA International Review*, 7(2), 9-22. Ağustos 11, 2022 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/322099297_Ecotourism_and_Ecolodge_Accommodation/link/5a44eafb0f7e9ba868a7d9ee/download adresinden alındı
- Çelik, N., Ozan, B., & Tatar, S. (2017, Ağustos). Kırsal kalkınmada glamping turizmin rolü: Club Amazon Bördübet örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 1282-1287. Ağustos 11, 2022 tarihinde <https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/the-role-of-glamping-tourism-in-rural-development-the-case-of-club-amazonbordubet.pdf> adresinden alındı
- Di Matteo, D., & Cavuta, G. (2016). Enogastronomic tourism: can it mitigate the intangibility of the destination? Streetfood as a new business model for the management of tourist regions. *Procedia Economics and Finance*, 39, 347-356. Ağustos 8, 2022 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/305396279_Enogastronomic_Tourism_Can_it_Mitigate_the_Intangibility_of_the_Destination_Streetfood_as_a_New_Business_Model_for_the_Management_of_Tourist_Regions/link/578cebb008ae59aa66814d8a/download adresinden alındı
- Englishman, K. (2021, Ocak 7). *A definitive guide to the A-Frame house: how to build & more*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Fieldmag: <https://www.fieldmag.com/articles/aframe-house-guide> adresinden alındı
- Enkhbaatar, B. (2013, Haziran). Geleneksel Moğol çadırından bağımsız konut yaşamına geçişte mekansal gereksinimler ve ilişkiler. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, s. 1-147. Ağustos 11, 2022 tarihinde <https://polen.itu.edu.tr/items/dedf2d6e-e6d8-4b73-8f7f-f649bc75a3d7> adresinden alındı
- Erbaş, H. (tarih yok). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ağustos 01, 2022 tarihinde Ankara Üniversitesi Açık Ders Notları: <https://acikders.ankara.edu.tr/resource/view> adresinden alındı
- Ergüven, Mehmet Han, Yılmaz, Aysel - Kutlu, Derya (2015). *Turistik ürün çeşitlendirme bağlamında Hib-Rit turizm: Glamping Örneği*. The Journal of Academic Social Science Studies
- Eryılmaz, Ç. (2018, Mayıs 2). Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi eserinin çevreci analizi: yıkıcı endüstriye karşı yaşamı. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 93-118. Ağustos 10, 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/472978> adresinden alındı
- Gezer, H. (2020, Mart 8). Çok kültürlü yaşamlar ve tekstil mimarisi. *International Journal of Social and Humanities Sciences*, 4(2), 87-102. Ağustos 10, 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1341314> adresinden alındı
- Göktaş, L. S., Çetin, G., & Kızıllırmak, İ. (2017, Kasım). Özel ilgi turizmi olarak glamping turizminin mevcut durumu: bir örnek olay analizi araştırması. 4. *Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi*, (s. 107-120). Aydın. Ağustos 8, 2022 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/322153650_Ozel_Ilgi_Turizmi_Olarak_Glamping_Turizminin_Mevcut_Durumu_Bir_Ornek_Olay_Analizi_Arastirmasi adresinden alındı

Hall, C. M. ve Boyd, S. (2005). Nature-based tourism in peripheral areas: introduction. (Editors) Hall, M. ve Boyd, S. Aspects of Tourism Nature-Based Tourism in Peripheral Areas Development or Disaster? içinde (ss. 3-18). UK: Channel View Publications.

Vrtodušić Hrgović, Ana-Marija & Cvelic-Bonifacic, Josipa & Licul, Ivana. (2018). Glamping -new outdoor accommodation. 2018. 621-639.

Kabourakis, G. (2017, 2 21). Ağustos 5, 2022 tarihinde Academia: https://www.academia.edu/31549392/Glamping_intro_and_an_off_grid_sustainable_glamping_version adresinden alındı

Kapadokya Alan Başkanlığı. (2021). *2021-2025 Stratejik planı*. Nevşehir. Ağustos 26, 2022 tarihinde <https://kapadokyaalan.ktb.gov.tr/Eklenti/83614,2021-2025-stratejik-planpdf.pdf?0> adresinden alındı

Köroğlu, Ö., Köroğlu, A., & Alper, B. (2012). Doğaya dayalı gerçekleştirilen turizm faaliyetleri içerisinde turist rehberlerinin rolleri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14(22), 131-139. Ağustos 11, 2022 tarihinde <http://dergi.kmu.edu.tr/userfiles/file/haziran2012/131-139.pdf> adresinden alındı

Kurt Konakoğlu, S. S., & Kurdoğlu, B. Ç. (2020). Doğa temelli turizm koridorlarının oluşturulmasına yönelik bir öneri: Amasya Kent örneği. *Turizm Akademik Dergisi*, 7(1), 83-95. Ağustos 9, 2022 tarihinde <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/413609/> adresinden alındı

Kurtuluş, K. (tarih yok). *Sit alanlarının hukuktaki yeri*. Ağustos 26, 2022 tarihinde Emlak Kulisi: <https://kurtuluspartners.com/sit-alanlarinin-hukuktaki-yeri/#:~:text=%C3%96rne%C4%9Fin%201.derece%20do%C4%9Fal%20sit,ortada%20bir%20kamu%20yarar%C4%B1n%C4%B1n%20bulunmas%C4%B1> adresinden alındı

Latza, B. N. (2011). Camping on the Ritz“. Newsweek, Vol. 57, No. 23, p. 60

Mckercher, Bob. (2016). Towards a taxonomy of tourism products. *Tourism Management*. 54. 196-208. 10.1016/j.tourman.2015.11.008.

Menshikov, P. V., Kuznetsova, N. V., Korobchenko, A. I., Golubchikov, G. M., & Arpentieva, M. R. (2020). Psychological and pedagogical aspects of glamping: Tourism as a practice for personal development. *Service and Tourism: Current Challenges*, 14(2), 38-49. doi: 10.24411/1995-0411-2020-10204. (In Russ.).

Metin, Taki. (2019). Nature-based tourism, nature based tourism destinations 'attributes and nature based tourists' motivations.

Olca, A. ve Turhan, U. (2017). Opinions and interviews of glamping service owners and business directors about “new tourism trend: glamping” in Turkey (Muğla and Antalya Sample).

- Önem, B. (2019, Temmuz). Glamping işletmecilerinin özgeci davranışları ve psikolojik iyi oluş düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, s. 1-114. Ağustos 8, 2022 tarihinde <https://easiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/26090/646350.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı
- Özmen, N. (2021, Haziran 25). Glamping turizm nedir? Destinasyon ve imkânları. Ağustos 10, 2022 tarihinde Turizme Bakış: <https://www.turizmebakis.com/glamping-turizm/> adresinden alındı
- Perkins, N., & Twose, S. (2015). *On the edge: glamping, design investigations in the New Zealand landscape*. Victoria University of Wellington. Ağustos 10, 2022 tarihinde https://www.academia.edu/40654533/On_the_Edge_Glamping_Design_investigations_in_the_New_Zealand_Landscape adresinden alındı
- Shetty, P., & Alkonda, V. (2022, March). Glamping - Understanding a new tourism trend in Maharashtra. *Multi Dicipinary Journal*, I(II). Ağustos 10, 2022 tarihinde <http://210.212.169.38/xmlui/bitstream/handle/123456789/10103/9.%20Glamping%20-%20understanding%20a%20new%20tourism%20trend%20in%20Maharashtra-Ms.%20Priyanka%20Shetty%20CMr.%20Vishal%20Alkonda.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı
- Sommer, K. (2020). Holidays At Home - Camping and glamping as a part of domestic tourism. *IUBH Discussion Papers - Tourism & Hospitality*, 2(6), 1-20. Ağustos 8, 2022 tarihinde <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/225520/1/1735930652.pdf> adresinden alındı
- T.C. Resmî Gazete. (2019, Aralık 7). Doğal sit alanları koruma ve kullanma koşulları ilke kararı. (Sayı: 30971). Ankara: Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü.
- T.C. Resmî Gazete. (2022, 23 Eylül). Lüks çadır tesisleri nitelikler yönetmeliği (Sayı: 31962). Ankara: Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü. Eylül 26, 2022 tarihinde Lüks Çadır Tesisleri Nitelikler Yönetmeliği: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/09/20220923-2.htm> adresinden alındı
- URL1: Glitzcamp. (2020, November 19). Glamping dome tent trend. Ağustos 8, 2022 tarihinde Glitz Camp: <http://glitzcamp.com/wp-content/uploads/Glamping-Dome-Tent-Trend.pdf> adresinden alındı
- URL2. (2021). *Treehouse glamping market size, share & trends analysis report by age group*. Ağustos 8, 2022 tarihinde Grand View Research: <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/treehouse-glamping-market> adresinden alındı
- URL3. (2022). *2022 Brochure*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Safari tents: <https://www.safaritents.net/> adresinden alındı

- URL4. (tarih yok). *Geodesic Dome Tents*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Polidomes: <https://polidomes.com/> adresinden alındı
- URL5. (tarih yok). *In The Heart of Ontario's Lake Country*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Orillia: <https://www.orillia.ca/en/doing-business/resources/Invest-Downtown-Orillia/OLC-GlampingOutdoor-Adventure-Opportunity.pdf> adresinden alındı
- URL6. (tarih yok). *Types of Glamping*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Glampinghub: <https://glampinghub.com/types-of-glamping> adresinden alındı
- URL7. (tarih yok). *Glamping Pods by Korten*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Korten: <https://korten.co.uk/glamping-camping-pods/> adresinden alındı
- URL8. (2019, 5 23). *Kapadokya Alanı Hakkında Kanun*. Ağustos 8, 2022 tarihinde Resmi Gazete: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/06/20190601-11.htm> adresinden alındı
- URL9. (tarih yok). Ağustos 8, 2022 tarihinde Slobodenpecat: <https://www.slobodenpecat.mk/tr/foto-barate-vikend-uzhivanczija-vo-barovo-gostite-spijat-vo-vinski-burina-gushnati-so-prirodata/> adresinden alındı
- URL10. (tarih yok). *Hotel Quinta da Pacheca: Şarap Fıçısında Konaklama*. Eylül 15, 2022 tarihinde Factum-Info: <https://factum-info.net/tr/interesnoe/puteshestviya/685-otel-quinta-da-pacheca-prozhivanie-v-vinnoj-bochke> adresinden alındı
- URL11. (tarih yok). *Ahşap evlerde kullanılan ağaçların kereste ve tomruk haline getirilmesi*. Eylül 27, 2022 tarihinde Baneva: <https://www.baneva.com/akademi-ahsap-evlerde-kullanilan-kereste-ve-tomruklar-nasil-islenir-baneva-20> adresinden alındı
- Webber, A. (2022, Mayıs 13). *Magnificent and dreamy, the hype surrounding 'glamping' is well deserved*. Ağustos 10, 2022 tarihinde The First News: <https://www.thefirstnews.com/article/magnificent-and-dreamy-the-hype-surrounding-glamping-is-well-deserved-30344> adresinden alındı
- Wheeler, B. (tarih yok). *Airstream brochure*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Airstream Europe: <https://www.airstream-europe.com/wp-content/uploads/2021/01/Airstream-brochure-2021-EN.pdf> adresinden alındı
- Whitney. (June 2011). www.consideryourselfathome.com. Retrieved 2 March 2017 from Let's go glamping: www.consideryourselfathome.blogspot.com

Williamson, M. (2021, Mart 19). *Treehouses, glamping, train cars and conestoga wagons*. Ağustos 10, 2022 tarihinde Nowhabersham: <https://nowhabersham.com/treehouses-glamping-train-cars-and-conestoga-wagons/> adresinden alındı

Yılmaz, M. (2020, Ağustos 16). *Yıldızların altında...* Gökyüzünü izleyebileceğiniz 10 muhteşem nokta. Ağustos 10, 2022 tarihinde Hürriyet: <https://www.hurriyet.com.tr/seyahat/yildizlarin-altinda-gokyuzunu-izleyebileceginiz-10-muhtesem-nokta-41586940> adresinden alındı

Cevher Dudayev Mahallesi Vatan Caddesi No:42/1 Merkez/Nevşehir

Tel: 0 (384) 214 36 66 - Faks: 0 (384) 214 00 46

info@ahika.gov.tr | www.ahika.gov.tr

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz

